

Läkare mot kärnvapen/ Læger mod kernevåben

Informationsblad - Svenska läkare mot kärnvapen (SLMK) - Danske læger mod kernevåben (DLMK)
Newsletter - The Swedish and Danish Sections of IPPNW,
International Physicians for the Prevention of Nuclear War

Nr 93 JUNI 2003

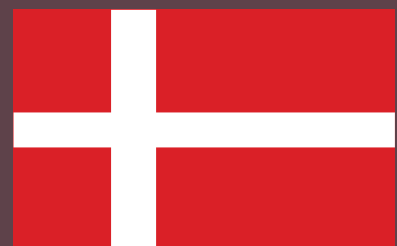
Klaus Arnung og Frits Schjøtt

Povl Revsbech

Christian Stampe og Cæcilie Buhmann

Summary in English

This number of our newsletter marks the commencement of a new era in its life: from now on it is the common newsletter of both DLMK and SLMK, the Danish and Swedish branches of IPPNW. The beginning of this co-operation coincides with the 20th anniversary of DLMK – see front page and page six! Among the Danish articles you will also find an open letter to the Danish Foreign Minister, discussing the potential use of the

Thule Radar Installation as part of the US missile defence system. The Missile Defence System is not a “peace project” (words by Prime Minister Anders Fogh Rasmussen) but part of the US doctrine of unlimited global hegemony.

In two articles the burning question of Indian nuclear weapons is addressed. Hans Levander gives us a picture of strong emotional and irrational support for nukes in India. SLMK student

representative Richard Fristedt, on the other hand, in his report on the Nuclear Weapons Inheritance Project, describes possibilities (but also difficulties) trying to transgress this emotional threshold.

And finally, read about a successful dialogue seminar in Moscow in May, where IPPNW representatives discussed nuclear weapons issues with high Russian decision makers

ULF KÖNIG,
JAN LARSSON

DLMK/SLMK – presentation

Läkare mot kärnvapen är en kvartalstidskrift som ges ut av föreningen **Svenska läkare mot kärnvapen (SLMK)** och **Danske læger mod kernevåben (DLMK)**. SLMK har ca 5 000 läkare, medicinstudenter och stödpersoner som medlemmar; DLMKs medlemsantal är ca 475. Föreningarna är de svenska och danska grenarna av **International Physicians for the Prevention of Nuclear War (IPPNW)** med ca 150 000 läkare i ca 50 länder som medlemmar. SLMK och IPPNW är politiskt och religiöst obundna organisationer med målet att avskaffa kärnvapnen genom att sprida saklig information om kärnvapnens medicinska effekter. IPPNW har huvudkontor i Boston och leds av en ordförande (“president”).

Författaranvisningar

Redaktionen välkomnar manuskript som behandlar SLMKs/DLMKs arbetsområde. Skriv med **dubbelt radavstånd**, max fem A4-sidor. Bidragen tas dock helst emot via e-post, gärna som bifogat Word-dokument. Det går även bra att skicka texten på diskett/cd. Bifoga gärna foton (paperskopior och diapositiv går båda bra; gärna i färg). Fäst inga gem på foton och skriv inget på dem, ej heller på baksidan – sätt istället en nummeretikett på baksidan och bifoga bildtext separat. Skicka gärna med ett foto av författaren/författarna. Redaktionen förbehåller sig rätten att redigera och korta bidragen. Tiden från manusstopp till postdistribution har kortats till en månad för att tidningens innehåll ska bli färskare. Detta kräver att **tidpunkten för manusstopp iaktas strikt**.

Omslagsbilden

Med bilderna på omslaget vill vi dels gratulera vår danska systerförening till 20-årsjubileet, dels vill vi också markera en ny era i Informationsbladets historia: från och med detta nummer gör vi tidningen tillsammans, DLMK och SLMK.

Foto: *Jacob Obbekjer*

JL & UK

Utgivningsplan

Nr	Manusstopp	Distribution
94	1/9 -03	oktober
95	10/11 -03	december
96	1/2 -04	mars
97	1/5 -04	juni

SLMK

Svenska Läkare mot Kärnvapen

Informationsblad nr 93, juni 2003
ISSN: 1400-2256 Upplaga: ca 6 000 ex

Ansvarig utgivare:

Jan Larsson
Linnégatan 2 G
753 32 UPPSALA
Tel 018-14 62 12
E-post:
jan.larsson@slmk.org

Red för detta nr:

Jan Larsson och
Ulf König

Tryckeri:

Luleå Grafiska
Luleå

Grafisk red. & formgivn:

A Stenbergs Text & Form AB
Box 52
590 70 LJUNGSBRO
Tel: 013-651 81
Fax: 013-666 60
E-post: anita.stenberg@slmk.org

Manusstopp för nästa nr (94): 1 september 2003

Manus till nästa nr skickas till: Jan Larsson (adress ovan)

Prenumerationsärenden handläggs av kansliet i Perstorp, adr se sid 3.

Tryckt på miljögodkänt papper.

**AKTUELLA
SLMK-ADRESSER M M**

SLMKs ordförande

Gunnar Westberg
Solbänksgratan 9
413 19 Göteborg
Tel: 031-82 63 92 (b)
Tel även: 031-82 86 92 (b)
Tel: 031-342 25 16 (a)
Tel: 031-342 10 00 pers.sök (a)
E-post:
gunnar.westberg@slmk.org

Kanslichef

Klas Lundius
Håkantorsmölle
284 91 Perstorp
Tel: 0435-351 58
Fax: 0435-353 27
Mobil: 070-520 83 58
E-post:
klas.lundius@slmk.org

Information & media

Lars G Lindskog
Magasinsgratan 8
712 60 Grythyttan
Tel: 0591-144 90
Fax: 0591-144 96
Mobil: 070-668 70 34
E-post:
lars.g.lindskog@slmk.org

**Läkarfonden för
Förebyggande av
Kärnvapenkrig**

Postgiro: 90 10 90 – 1

Medlemsavgift 2003:

275 kr resp 100 kr (stud),
sätts in på pg 90 10 90 – 1
Prenumeration på "Läkare
mot kärnvapen" ingår.

SLMKs hemsida:

www.slmk.org

IPPNW:s hemsida:

www.ippnw.org

* * *

Landsnummer – telefon:

Sverige: 0046 -
Danmark: 0045 -

**AKTUELLA
DLMK-ADRESSER:**

Se sid 26.

INNEHÅLL NR 93

Att hota med kärnvapen	4
Svensk ledarsida – Frida Sundberg	
DLMK	
Irak efter krigen 2003	5
Dansk leder v/ formanden Povl Revsbech	
Danske Læger mod Kernevåben's Jubilæumsarrangement	6
Klaus Arnung	
Klyngebomber	8
Niels Dahm	
Åbent brev til udenrigsminister Per Stig Møller	9
Povl Revsbech	
Kärnvapen – viktig symbol för Indiens politiker	10
SLMK-rapport från Hans Levander, New Dehli 20–26 feb	
Irans kärnvapenprogram	12
Ur "Nuclear Monitor" mars 2003	
Dialog med politiker i Moskva	13
Gunnar Westberg, som var en av svenskarna i IPPNWs delegation på dialogmötet berättar	
MITTUPPSLAGET	14
Hans Levanders fina bilder från dialogmötet i Moskva	
Hibakushas barnbarn	16
Claes Andreasson har träffat studenter från Nagasaki för fred	
"Jag är inte arg, bara rädd"	18
Det menar en av demonstranterna i Los Angeles som Claes Andreasson har talat med	
Medgång och motgång i nordiskt studentprojekt i Indien	20
Richard Fristedt var en av de tre nordiska studenterna på Indienresan	
NPT Prepcom	22
Frida Sundberg rapporterar från det senaste mötet	
Krig och elände	23
Boken "War and Health" recenserar av Frida Sundberg	
Sevärd och användbar	23
Filmen "Fredsmäklaren" recenserar av Frida Sundberg	
Internationell utblick	25
Redaktör Inge Axelsson	
DLMKs styrelse	26
SLMKs styrelse 2002–2003	27
BAKSIDAN	
Inbjudan till kurs i kärnvapenkunskap på Åland	28

Bollen ligger hos oss

På en restaurant i Östersund sitter ett halvduzin personer och diskuterar över en bit mat. Flera teman flyter ut och in i diskussionen. Ett av dem är det egna ansvaret inför världspolitiken, ämnet dyker upp med anledning av det pågående kriget i Irak och den asymmetri som nu råder i den internationella maktbalansen. Vad kan jag som liten människa i Jämtland göra åt detta?

I en konferenssal i Palais de Nations, Genève, sitter ett par hundra kvinnor och män. Med allvarsamma miner och stundom hårda ord dolda bakom artiga fraser söker de komma överens om hur världens kärnvapen skall hanteras. Alla säger de sig sträva efter en säkrare värld, men metoderna de önskar tillämpa förefaller minst sagt motstridiga och ibland kontraproduktiva. Flera av deltagarna uttrycker en önskan att de icke-statliga organisationerna skall få större tillträde till arbetsprocessen för att kunna komma med konstruktiva förslag.

Vid båda dessa tillfällen har jag varit med, suttit still, lyssnandes och undrandes hur båda dessa världar skall kunna förenas. För visst är det märkligt att samtidigt som självaste FN, uppbyggt på nationalstaterna som minsta enhet, efterlyser större med-

verkan av oberoende organisationer och tänkande människor så krymper frivilligorganisationerna? När dessa organisationer äntligen får vara med så förtvinar de. Varför blir det så? Vad kan vi göra åt det?

Samtidigt kommer våren 2003 över stora delar av världen att gå till historien som den tid då alla diskuterade säkerhetspolitik. I kafferummet på jobbet, hemma vid köksbordet och på krogen, överallt haglade analyser och påståenden om dagsläget. Många deltog i demonstrationer och andra manifestationer. Ilskan och frustrationen var stor på många håll. Det finns något positivt i detta, att vi vanliga människor återerövat rättigheten att diskutera säkerhetspolitik. Att detta inte bara är något för de andra, "experterna" (vilka de nu än är). Samtidigt finns det en fara. Det är lätt att resignera inför det faktum att protesterna till synes inte hade någon effekt. De stora gör som de vill i alla fall. Är det då någon som orkar häva upp sin stämma nästa gång?

Det finns en annan fara också. Det är att vi protesterar mot det vi uppfattar som fel, inte för att protesterna skall få någon konstruktiv betydelse utan för att det skall kännas bra inuti en själv. Protesten som terapi. Ibland hjälper

det inte att stå i ett gathörn och skrika, man måste satsa lite mer. Utbilda sig, delta i diskussionsföreläsningar och lyssna på vad andra har att säga. Att lyssna och gå in i en seriös dialog är kanske det svåraste man kan göra.

Att vara en frivilligorganisation blir svårare och mer ansvarsfyllt, men också mer betydelsefullt när vi nu får en större del av framtiden på vårt ansvar. Det ställer krav, både på oss som enskilda och på oss som organisationer.

Så bollen ligger nu hos oss, frivilligorganisationer och individer. Vad vill vi göra? Vad kan vi göra? Organisationer är ingenting utan sina medlemmar. Aktivera dig! Skaffa dig kunskap! Och glöm begreppet passivt medlemskap, det betyder ingenting. Varje medlem i en frivilligorganisation är en betydelsefull person som valt att ekonomiskt och med sitt namn stödja en organisation. Ett medlemskap är alltid en aktiv handling, ibland så god som någon annan. Utan medlemmar är organisationerna tandlösa, och inbjudan från nationalstaterna måste lämnas obesvarad. Vill vi verkligen det?

FRIDA SUNDBERG
vice ordf SLMK

Irak efter krigen 2003

Efter at koalitionen, der bestod af USA, UK og (ikke mindst) Danmark, indledte krigen mod Saddam Hussein 20. marts gik der kun 3 uger hvorefter Saddams styrker var som sunket i jorden og Saddam selv forsvundet. Resultatet, at USA's og UK's styrker var Saddams klart overlegne, var givet på forhånd og det ville kun være et spørgsmål om tid, hvornår krigen kunne anses for at være vundet. Et specielt aspekt ved denne krig har været, at der ikke har været nogen repræsentant fra det slagte regime at slutte fred med!

Men nu forestår der en kæmpe opgave m.h.t. genopbygning af den politiske ledelse og de institutioner, som hører til en demokratisk stat. Som Socialdemokratiets formand Mogens Lyketoft har sagt, ville det være let at vinde krigen, men svært at vinde freden. FN tildeles sandsynligvis kun løsning af de humanitære opgaver, mens USA og UK selv vil stå for landets ledelse og overdragelsen heraf til befolkningen om formentlig mange år. Denne magtfordeling er symptomatisk for Bush-regeringen, som ikke ønsker at underordne sig FN's til tider ineffektive bureaukrati og ledelse (her tænkes specielt på det splittede Sikkerhedsråd).

Irak-krigen har haft den gavnlige effekt her i Vesten, at de hensygnende

fredsbevægelser er blevet genoplivet. Det har været en fornøjelse for en gammel fredsaktivist at opleve den virkelig store og brede tilslutning, som demonstrationerne forud for krigen fik. Specielt imponerende var de verdensomspændende demonstrationer den 15. februar. Demonstrationerne var som bekendt rettet mod krig som instrument til at løse krisen m.h.t. Irak's påståede lager af masseødelæggelsesvåben. At Saddam har haft sådanne våben er uomtvisteligt, det er fremgået af såvel brugen af kemiske våben (krigsgasser) mod det kurdiske mindretal i nord og mod iranske soldater under Irak-Iran krigen. Også et program for udvikling af biologiske våben har han haft, det er fremgået af bl.a. et nyligt TV-interview med lederen af dette program. Derimod er det et åbent spørgsmål, om der stadig er sådanne våbentyper i Irak – i hvert fald er det ikke lykkedes at afsløre aktive våbenbeholdninger af krigsgasser eller biologiske våben under eller efter krigen indtil dato (23. april).

Irak-krigen har ikke udløst nogen humanitær katastrofe, fortæller Læger uden Grænser os. Landsindsamlingen via DR-TV den 12.4. var derfor uberegtiget, får vi at vide. Jeg synes, at det er et helt forkert synspunkt, som Læger uden Grænser her fremfører. Det vil uden tvivl have en skadelig ef-

fekt på fremtidige landsindsamlinger til ofre for krige og naturkatastrofer. Jeg finder det helt i orden at arrangere en sådan landsindsamling i en krigssituation, som har fået massiv mediedækning. Også specielt fordi vores statsminister har gjort Danmark til en krigsførende nation (omend med et beskedent bidrag) og at nationen derfor skal have mulighed for at afhjælpe den nød, som krigen har påført det irakiske folk.

Nu da Saddam Hussein er jaget på porten, er der stor glæde i brede dele af den irakiske befolkning. Den ene afsløring efter den anden følger af hans sikkerhedspolitiske rædseskabinetter og ugeringer. Denne udvikling kan vi i DLMK også applaudere. Men udfaldet af Irak-krigen fører til det naturlige spørgsmål, om USA også vil kaste sig over andre despotiske regimer for at indføre demokrati: Iran, Syrien, en række afrikanske lande, og ikke mindst, Nordkorea? Det kommer vi næppe til at se, dertil er omkostningerne for amerikanerne trods alt for store. Men tilbage står spørgsmålet: Hvor er de masseødelæggelsesvåben, som Saddam påstås at råde over og som var hovedbegrundelsen for at indlede krigen?

POVL REVSBECH
formand, DLMK

Danske Læger mod Kernevåben's Jubilæumsarrangement

I anledning af DLMK's 20-års fødselsdag 27. februar 2003 blev der afholdt et jubilæumsarrangement på Panum Institutet den 8. marts 2003.

Efter formanden Poul Revsbech's velkomst hørte de ca. 30 fremmødte to interessante foredrag, som nedenfor refereres i hovedtræk.

Lektor, ph.d. Birthe Hansen, Institut for Internationale Studier, indledte med et oplæg om international terrorisme. Terrorismen er forekommet i mange år, men det nye er, at den har ændret karakter, idet den er blevet international og transnational, ligesom ødelæggelsesomfanget er blevet voldsomt øget. I 1970'erne forekom terrorisme med udgangspunkt i vesteuropæiske venstreintellektuelle grupper samt palestinensiske flykaprere. 1980'erne var kendetegnet ved fremkomst af statssponsoreret terrorisme fra Mellemøsten, mens man i

1990'erne så anslag mod amerikanske installationer rundt omkring i verden. Fra år 2000 sås anslag mod USA – inklusive i USA – og nye terrorformer. Terrorhandlinger kan have religiøse, etniske eller ideologiske motiver, i de senere år især med udgangspunkt i radikal politiseret islam. Dette i modsætning til situationen i 1970'erne, hvor der snarere var tale om forsøg på at gennemføre klassiske politiske krav. Den statssponsorerede terrorisme er på retur, og en væsentlig finansieringskilde er nu kriminalitet, herunder narkohandel. Tendensen går nu i retning af, at terrorismens udspiring har bevæget sig fra Mellemøsten til Sydvestasien, især Afghanistan. Fremtrædende er nu netværksorganiserede, internationale grupper med base i svage stater. Terrorister har nu et potentielt stort støttegrundlag og muligvis adgang til masseødelæggelsesvåben.

Idet Birthe Hansen undlod at beskæftige sig med statsterrorisme, kunne hun opstille forskellige typer af civil terrorisme. Det drejer sig om den såkaldte kultterrorisme, hvor terrorhandlingen udgør målet i sig selv, for eksempel angrebet med giftgas i den japanske undergrundsbane. Derudover forekommer religiøs-fundamentalistisk terrorisme med udgangspunkt i islam og andre religioner samt fortsat politisk terrorisme af mere klassisk art, hvor man for eksempel ønsker at fremme en minoritets selvstændige statdannelse. Endelig taler man om pressionsterrorismen, hvor anslaget for eksempel kan være et forsøg på at begrænse USA's indflydelse.

Der er fremsat forskellige teser om baggrunden for at nogle tyer til terror. At fattigdom får individer til at gribe til terror er ikke særlig sandsynligt; fattige terrorister eksisterer stort set ikke. Snarere kan der være tale om at moderniseringsprocesser i samfundene har betydet, at enkelt-individer og større grupper er kommet i klemme. Voldsomme ændringer af samfundene kan få individer til at miste fornemmelsen af meningen med livet, herunder oparbejde mindreværds-komplekser. Den religiøse fanatisme er allerede nævnt: religiøse meningsforskelle kan motivere vold mod anderledes tænkende. „Den nye verdensorden“ har genereret megen utilfredshed, ikke mindst i den islamiske verden, som har tabt meget efter afslutningen af den kolde krig. Det man opfatter som amerikansk imperialisme er kommet i højsædet.

Med hensyn til terrorbekæmpelse skitseredes 3 faser. På kort sigt må terrornetværkerne optrevles og terroristerne arresteres. Samtidig og på mellemlangt sigt må forbedrede efter-

Foto: J. OBBEKJÆR

Birthe Hansen

retningsmetoder forebygge terrorisme under planlægning.

På langt sigt må de sociale vilkår bedres og den internationale retfærdighed øges. Befolkningernes holdning må sideløbende søges bearbejdet, således at terrorhandlinger af alle bliver anset for at være uacceptable. De religiøse meningsdannere så som visse mullaer og andre fundamentalister, hvis indstilling er grundlagt i et andet århundrede, må hjælpes til omskoling. Man må arbejde frem mod en eller anden form for gensidigt accepteret demokrati.

På baggrund af historiske erfaringer fra tidligere terrorkampaner må man ifølge Birthe Hansen efter den 11. september forudse nogle år med begrænsninger i frihedsrettighederne, som dog derefter kan forventes generelt forbedrede.

Aftenens anden oplægsholder var journalist Jørgen Dragsdahl, som i en lang årrække har beskæftiget sig indgående med sikkerhedspolitiske spørgsmål. Dragsdahl indledte med at citere CIA's direktør for i februar 2003 at have sagt, at de kommende års dominoeffekt handler om A-våben. Hvor man i nogle år har diskuteret betimeligheden i at kunne komme til at sænke tærsklen for atomvåbenbrug ved at udvikle små A-våben, er der nu kraftige røster fremme i USA om at ophæve forbudet mod miniatomvåben. Dette betyder, at de hidtidige normer for brug af kernevåben efter amerikanernes mening er forældede, da man der nu mener ikke at kunne klare sig uden at forbeholde sig retten til i en given situation at bruge disse våben. USA anser ikke-spredningsregimet for ubrugeligt og udueligt og trækker sig af den grund i disse år ud af diverse internationale traktater. Frem til 2000 hyldede Nato (og USA) forbud mod antimissilforsvarssystemer (ABM) samt atomprøvestoptraktaten, men disse grundpiller i den hidtidige internationale sikkerhedstænkning er nu forladt. Dragsdal anså det for ret sikkert, at atomvåben vil blive brugt i de kommende år. Derfor er DLMK's/IPPNW's principper og formål nu mere relevante end nogensinde.

Når nu atomvåben ikke længere er afskrækkelsesvåben, men beregnet til brug, er der i amerikanernes øjne opstået et logisk behov for et missilforsvar, som nu vil komme til at indtage rollen som et afskrækkelsesvåben, idet det ifølge teorien vil kunne sikre USA's handlefrihed. Med andre ord vil det blive muligt med et effektivt missilforsvar at se bort fra atomtruslen mod eget territorium (et skjold mod pile). Selve udviklingen af missilforsvaret er imidlertid på et helt rudimentært stadium, i følge Dragsdal afprøver man i øjeblikket et løbehjul, hvor man får brug for en racerbil. Missilforsvaret er derfor en farlig nervepille, som skal imødekomme den amerikanske opinions behov for at føle sig tryk. Missilforsvaret er allerede nu verdens hidtil dyreste våbensystem, selv om det til dels baserer sig på teknologiske overvejelser, der endnu er ren spekulation. Præsident Clinton tøvede med at igangsætte missilforsvaret, idet han først spurgte, om der var en trussel, og hertil fik svaret: måske, hvorefter han spurgte om teknologien var på plads, til hvilket svaret klart var nej. Den nuværende amerikanske administration er i modsætning til Clinton's revolutionær og ønsker at ændre verden.

Det store sikkerhedsmæssige problem ved at opbygge et missilforsvarssystem er Kina. Dette land har atomvåben for at sikre sig mod afpresning fra USA. Kina's ca. 20 interkontinentale reketter kunne tænkes at blive sat

ud af spillet af et missilforsvar, hvorefter Kinas garanti ville forsvinde. Det er derfor oplagt, at Kina vil reagere med oprustning, hvilket igen kan medføre et nukleart kapløb i Asien, for eksempel mellem Indien og Pakistan.

Jørgen Dragsdahl kritiserede den danske regerings missilforsvarsanalyse men mener på trods af dette, at Danmark af realpolitiske grunde må sige ja til at tillade opgradering af Thuleradaren, idet konsekvensen af at lægge sig ud med USA vil blive for stor. Det er hævdet, også fra den danske regerings side, at et missilforsvar kan beskytte Danmark og Grønland, men dette er ukorrekt alene af den grund, at Jorden er rund!. Den hidtidige plan om missilforsvar vil kun betyde en (teoretisk) sikring af Nordamerika. Det er et problem både for amerikanerne og den danske regering, at man har glemt at tage grønlænderne i ed, hvilket de har taget sig meget ilde op. Dragsdahl sluttede med at anføre, at missilforsvarssystemet tænkes opstillet 2004, hvor der (tilfældigvis) er præsidentvalg i USA, samt at afprøvningerne af systemet fra nu af er hemmelige, hvorved man formentlig håber at få modparten til at tro på, at systemet virker. Som kommentar til terrorismedebatten anførte han endvidere, at terrorvåben i form af atomvåben kan blive en mulig konsekvens af et missilforsvar, som vil kunne omgås ved for eksempel at indsmugle våbnet.

KLAUS ARNUNG

Foto: J. OBBEKJÆR

Jørgen Dragsdahl

Klyngebomber

Morgenavisen Jyllands-Posten bragte 23.2.2003 en artikel om klyngebomber, hvoraf fremgik, at det danske forsvar råder over et ukendt antal klyngebomber, hvilket i artiklen blev kaldt på kant med internationale konventioner.

Dette begrundedes med udtalelsen fra formanden for Norsk Folkehjælps mineenhed Per Nergaard. Han henviser til, at klyngebombers egenskaber på mange områder minder om de antipersonellandminer som Ottawa-konventionen forbyder, konventionen, der blev vedtaget i Ottawa i december 1997.

Danmark har sammen med nu mindst 135 andre stater ratificeret nævnte konvention i 1998 (og unilateralt allerede i 1996 afstået fra brug af landminer).

Men Danmarks forsvar råder fortsat over et ukendt antal Mk.20 Rocky klyngebomber. Forsvarskommandoen har dog aktuelt godkendt at stoppe vedligeholdelsen af disse, og fjerne dem fra listen over våben flyvevåbnet stadig kan gribe til. De vil dog fortsat være på lager.

En klyngebombe nedkastes oftest fra fly. Den (danske) indeholder 247 minigranater, der frigøres fra bomben under faldet, og spredes over et område som en stor fodboldbane. Problemet er, at 5-15 % af disse smågranater slet ikke detoneres før de udsættes for en mekanisk påvirkning, ofte en ganske ringe. Derfor kommer de til at virke som de forbudte antipersonellandminer, og derfor kan de rubriceres som sådanne. De har da også vist sig

hvert år at dræbe og lemlæste hundrevis af civile, og især uforsigtige børn. Et særligt problem er, at de ofte forveksles med de gule nødhjælpspakker, der har været nedkastet.

I byen Herat i Afghanistan, hvor amerikanerne hævdes at have ramt ved siden af de militære mål, menes ca. 2500 ueksploderede minibomber at lure. I Laos anslår FN, at der fortsat befinder sig 500.000 tons ueksploderet ammunition. Efter Golfkrigen regnedes oprydningens behovet at omfatte mellem 300.000 og 500.000 minibomber. 1600 civile er hidtil dræbt og 2500 såret af ueksploderet klyngeammunition. Af alle civile dødsulykker som følge af miner og andet eksplosiv efter Kosovokampagnen blev 31,6 % dræbt af klyngebomberne mod 12,9 % af landminer.

Menneskerettighedsorganisationer som „Human Rights Watch“ og „Den Internationale Kampagne for Forbud mod Landminer (ICBL)“ mener, at forbud skal indskrives i Ottawakonventionen.

Det danske forsvar afviser at afskaffe sine klyngebomber.

Stabschef på Flyvertaktisk Kommando, oberst Søren Falk-Portved udtaler, ifølge ovennævnte artikel, at „skal vores klyngebomber skrottes, må det ske i en takt, så vi ikke kommer til at mangle våben, hvis hjemlandet skal forsvares ... og afskaffelse og destruktion er i øvrigt også et økonomisk spørgsmål“.

Per Nergaard, fra Norsk Folkehjælp, kalder brugen af klyngebomber for „moralsk forkastelig“.

Nylig har Stortinget i Norge pålagt den norske regering at give aktiv støtte til tiltag, der internationalt forbyder brug af klyngebomber, og samtlige norsk forsvars 755 klyngebomber, af samme model som de danske, er nu under destruktion.

Af en artikel i *Morgenavisen Jyllands-Posten* 24.2.2003 nævnes: mens oppositionen entydigt kritiserer forsvaret for at beholde et hemmeligholdt antal klyngebomber, mener regeringspartierne og Dansk Folkeparti, at de kontroversielle bomber er gode at have i baghånden, og efter Jyllands-Postens omtale af sagen kræver Socialistisk Folkeparti, at flyvevåbnet bliver pålagt at skrotte klyngebomberne. Det fastslår partiets forsvarsordfører Villy Søvndale, der desuden vil bede udenrigsminister Per Stig Møller om at arbejde for at internationalt forbud, som Norge har gjort det. Socialdemokratiet og de radikale har sympati for synspunktet. Men det danske forsvar afviser – stadig ifølge artiklen – at afskaffe bomberne.

Også de radikales Morten Helveg Petersen er bekymret, og vil bede forsvarsminister Svend Aage Jensby analysere, om bomberne strider mod ånden i de internationale konventioner. Ligesom han ønsker opgjort hvilke andre våben forsvaret eventuelt råder over som er på kant med konventionerne. Her nævnes relativt nye raketkastere til klyngebomber.

International Physicians for the Prevention of Nuclear (IPPNW) og den danske afdeling heraf, Danske Læger mod Kernevåben (DLMK) har i flere år beskæftiget sig med landmine-

problemet og er helt enige i synspunktet, at klyngebombernes minigranater kan sidestilles med landminer, de rammer ofrene, ofte civile, vilkårligt, og et forbud internationalt bør indskrives i Ottawa-konventionen, forbudet mod landminer. Vi vil i

DLMK bede udenrigsministeren og forsvarsministeren om at arbejde herfor, dermed også destruktoren af det danske lager.

International Campaign to Ban Landmines indskærper angående lovgivningen vedrørende landminer: „disse

love skal angå alt hvad der fungerer som en antipersonel landmine, såvel som dele og teknologi til sådanne“.

NIELS DAHM
medlem af Danske Læger
Mod Kernevåben
Avernakø, 5600 Faaborg

Åbent brev til udenrigsminister Per Stig Møller 23. januar 2003

kære Per Stig Møller

USA har medio december 2002 officielt anmodet Danmark om tilladelse til at opgradere radar-anlægget i Thule, Grønland, med henblik på brug i missilforsvaret (Missile Defence). Den danske regering udtalte herefter, at det i de følgende måneder skal diskuteres, hvad Danmark vil svare USA i april 2003. Regeringen synes klart positivt indstillet på et Ja. Oppositionen synes overvejende imod.

Pengene burde i stedet bruges i fredens tjeneste, bl.a. til arbejdet for afskaffelsen af atomvåben, udtalte modstandere af missilskjoldet.

Halvdelen af den nye regering i Grønland står for afmilitarisering af Grønland, ligesom organisationen af inuitter i polarområdet (inuitter i Canada, Alaska, Rusland og Grønland).

Missilskjoldet er ikke et „fredens projekt“, sådan som statsminister Anders Fogh Rasmussen kalder det, men en del af USAs doktrin om at sikre sig uindskrænket globalt militært herredømme. Det samme gælder retten til „forebyggende krig“, også med atomvåben.

Missilskjoldet vil ikke bringe øget sikkerhed. Mange eksperter betegner det som ganske ineffektivt, og terrorister benytter sig af andre metoder end missiler.

Hvis det skal omfatte Europa, kan det betyde milliard-udgifter for den danske befolkning.

Som „menig“ verdensborger, med yderst begrænset indflydelse, er det frustrerende at opleve, at magthavere – og aktuelt er det for os USA – tiltager sig rettigheder som tilfældet er, et overherredømme over verden, påberåbende sig at være Guds eget land, og at være de gode mod de onde. Et uhyggeligt eksempel er USAs nye militærdoktrin, *Nuclear Posture Review*, indebærende brug af atomvåben – om fornødent, også forebyggende! Tankevækkende er det også, at USA med ca. 1/24 af verdens befolkning tegner sig for 1/4 af verdens energiforbrug uden at ville ratificere Kyoto-protokollen med henblik på ansvarlig reduktion af drivhusgasudledningen.

En del debattører mener, at noget af USAs adfærd handler om at sikre sig olieforstyringer fremover.

Nu vil USA så også sikre sig selv med missilskjoldet, der, som anført, af mange eksperter betegnes som ineffektivt, og som beslaglægger enorme pengesummer, der kunne bruges til at hjælpe verdens nødlidende. Og ifølge mange eksperter rummer projektet fare for oprustning, ikke mindst af atomvåben, i Rusland og Kina.

Den kendte, australske børnelæge Helen Caldicott, ivrig i kampen mod atomvåben, har for nylig beskrevet

hvordan 8 navngivne indflydelsesrige personer tilknyttet Bush-administrationen har store poster og aktieandele i det amerikanske militærindustrielle kompleks, således at indflydelsen herfra på centraladministrationen er sikret.

At arbejde for nedrustning af atomvåben med det ultimative mål: afskaffelse af disse frygtelige masseødelæggelsesvåben må være en for menneskeheden vital sag. Frustrationen retter sig ikke mindst mod USA som forsker i nye sådanne våben og som har sagt nej til 10 internationale overenskomster, bl.a.: CTBT (den fuldstændige prøvestopafstale), ABM-traktaten (aftalen mod antiballistiske missiler), NPT (ikke-spredningstraktaten, hvor artikel 6 omhandler fuldstændig eliminering af atomvåben), Landminetraktaten og Kyoto-protokollen.

Vi må forlange, at spørgsmålet om Danmarks deltagelse eller ej i Missilskjoldet (Missile Defence) bliver lagt ud til offentlig høring, hvor alle synspunkter kan blive vendt og drejet, inden en beslutning tages af regeringen.

med venlig hilsen

Niels Dahm, Avernakø
Povl Revsbech, Brabrand
Medlemmer af Danske Læger Mod Kernevåben

Kärnvapen – viktig symbol för Indiens politiker

Jag är ingen expert på Indiens kultur eller politik, men efter en vecka med intryck från tidningar, IDPD (Indian Doctors for Peace and Development), TV, taxichaufförer och livet på gatan, står det klart att Indiens kärnvapenpolitik under nuvarande koalitionsregering står mycket fast. Kärnvapen har med sin skrämmande destruktionspotential ett starkt symbolvärde för Indiens utrikespolitik. Man behöver inte vara här många dagar för att förstå att denna politik inte låter sig förklaras av logik, utan huvudsakligen måste förstås på det emotionella planet. Detta land är fullt av motsägelser:

- världens största demokrati, men med mer än 40 % analfabetism
- en fläckvis överflödande rikedom, men på gatorna iögonfallande fattigdom
- nationell stolthet, men med blickar mot västvärldens teknologiska standard
- en enad nation utåt, men med självhävdande regionala kulturer omfattande minst 16 språk
- en tradition av icke-våld genom hinduismens naturdyrkan och Gandhis fredsprogram, men med ett arv från kastväsendet som mentalt gör det möjligt att avgränsa det empatiska engagemanget för vissa andra grupper i samhället och sannolikt även från vissa andra länder
- en artighet mellan kvinnor och män, men i tidningar och TV en tydlig sexism anspelande på kvinnors yttre attribut
- stolthet över mångtusenårig hög kultur, men idag ett pågående meningsutbyte på anmärkningsvärt låg nivå mellan statschefer i grannländer, bland annat nyligen vid ett stort internationellt möte i Kuala Lumpur

mellan statscheferna från 116 stater inom gruppen icke-allierade stater (NAM)

- ett politiskt stöd för att FN-inspektörerna skall ges mer tid för att kontrollera och förstöra Iraks massförstörelsevapen, men ingenstans framgår hur detta ställningstagande skulle påverka synen på det egna innehavet av dessa vapen. Jag har sett en notis som talade om att Pakistans utrikesminister föreslagit att Pakistan skulle accepteras bland de "officiella" kärnvapenstaterna inom ramen för icke-spridningsavtalet, för att därigenom få en bättre position att medverka till kärnvapenedrustning!
- bland politiker en viss tendens till förmån för ett "teokratiskt" Indien baserat på hinduism, ett "Hindustan", således ett steg bort från det sekulariserade och mångkulturella samhället som skulle utgöra den politiska och sociala basen efter självständigheten 1947.
- prioriteringar av vapenkostnader, vilka har dubblerats under de senaste 50 åren, medan hälsobudgeten har minskat med 30 %. Jag såg i en tidning att Boforsaffären hålls levande bl a som ett "vapen" mot oppositionsledaren Sonia Gandhi. En karikatyr visade henne stående på en spindelvävsdammig Boforskanon med pratbubblan: "BJP-styret (premiärminister Vajpayees parti i kongressen) har infört en korrupcionskultur!".

Två frågor inställer sig omedelbart: För det första: Hur kan Läkare Mot Kärnvapen i Indien formulera en strategi för att bemöta tilltron till makt-symbolen "Bomben"? För det andra: Hur kan SLMK och IPPNW med-

verka i detta arbete? Jag ser idag ingen garanti för att atombomber inte kommer att användas i denna region. Näst efter den i skrivande stund mycket allvarliga Irak-krisen är sannolikheten för att kärnvapen kommer till användning störst i denna region. Enligt IDPDs senaste nyhetsblad har Indien och Pakistan alltsedan kärnvapentestningarna i maj 1998 hotat varandra

Indiens
kärnvapenpolitik
under nuvarande
koalitionsregering
står mycket fast

med kärnvapen vid 13 tillfällen. Den politiska beslutsprocessen vad gäller kärnvapen är enligt ett regeringsbeslut 1962 undandragen demokratiskt inflytande. Vi har att göra med två angränsande länder vilket medför att beslutsprocessen vid misstänkt attack inte får ta mer än minuter. Stora arméer står på var sin sida gränsen, och i Kashmir pågår dagligen ett lågintensivt krig.

Under denna emotionella och militära konfrontation har jag mött några läkarkollegor, eldsjälur inom IDPD. Denna organisation skapades under 1980-talet, men höll på att upplösas för två år sedan efter interna problem. IDPD är idag, under ledning av Dr L S Chadwa, pensionerad gastro-enterolog och Dr Arun Mitra, öronläkare, på god väg att återskapa en opinionsbildande organisation. F.n. finns IDPD i 16 av Indiens 28 delstater. Dessa två sympatiska läkare, som båda har sin hemvist i Ludhiana, tremiljonerssta-

Jag ser idag ingen garanti för att atom-bomber inte kommer att användas i denna region.

den 300 km väster om Delhi, samarbetar för att öka medlemsantalet som f.n. ligger kring kanske 2 000 läkare. Jag träffade var och en av dem på hotellet i New Delhi för informationsutbyte och diskussion kring strategi och projekt. På framsidan av IDPDs senaste News-Bulletin i februari 2003 anges IDPDs mål: "INDIAN DOCTORS FOR PEACE AND DEVELOPMENT, FOR A PEACEFUL, NON VIOLENT WORLD, FREE FROM WEAPONS OF ALL KINDS". Som synes något bredare än SLMKs mål.

IDPD ägnar nu stor del av sina resurser till att stärka föreningen i allt fler delstater, och att fokusera verksamheten på fredsutbildning vid medicinska fakulteter och opinionsskapande möten. Dr Chawla har såsom medlem i Post Graduate Committee Medical Council of India medverkat till att ämnet War and Health kommer att finnas med i läroplanen vid Indiens cirka 200 medicinska fakulteter. Dr Mitra står som redaktör för en bok som snart ligger färdig för tryckning, en bok om "Militarism and Health". IDPD känner stort ansvar för att medverka vid det kommande regionala IPPNW-mötet i april. Mötet är förlagt till Nepal så att Indiens och Pakistans läkare kan träffas. IDPD är också mycket angeläget att ordna ett bra dialogmöte i samverkan med SLMK och IPPNW Boston. Jag kunde med våra erfarenheter från tidigare dialogprogram bidra med en del konkreta förslag till hur detta dialogmöte skulle kunna utformas under en tredagersperiod. Ett föreslaget tema för detta dialogmöte är "New Security Thinking" (Borde egentligen vara "Feeling" eller "Compassion"!).

Ett av mina möten i New Delhi var med nyligen avgångne presidenten Mr K R Narayanan, vars dotter, Indiens ambassadör i Stockholm tog emot en

SLMK-delegation i höstas! Mr Narayanan, som kommer från relativt enkla förhållanden, åtnjuter fortfarande vid 79 års ålder stort förtroende och aktning i Indien. Mötet som officiellt planerats med anknytning till Life-Link-programmet, kom även att beröra Mr Narayanans intresse för att hålla kontakt med IDPD, en kontakt som jag med glädje förmedlade, en ovanlig SLMK-insats! Mr Narayanan skulle vara en mycket intressant karismatisk talare vid dialogprogrammet i oktober.

Det går att opinionsbilda i Indien, men de emotionella trösklarna att övervinna är höga

Mr Narayanan förmedlade ett möte för mig med Indiens biträdande utrikesminister Mr Digvijay Singh på utrikesministeriet i den stora South Block-byggnaden i centrala New Delhi. Diskussionen var fokuserad på möjligheten för skolor och ungdomar i Indien att mer aktivt delta i internationella program såsom Life-Link-programmet. Ett sådant deltagande i något större omfattning skulle kunna befärma "citizen diplomacy" mellan länder i regionen, t.ex. mellan Indien och Pakistan, till förmån för långsiktigt förtroendeskapande och för att uppnå en viss reducering av krigshotet. Mr Singh ställde sig mycket positiv till denna idé och bad mig hedrande nog att formulera ett förslag hur han skulle kunna bidra till att ett sådant program. Att jag förutom Life-Link-programmet även arbetar för IPPNWs mål framgick tydligt av dokumentationen som jag överlämnade. Mötet försiggick trots ministerns pressade dagsprogram under avspända och personliga former. Frågan är om droppen endast urholkar genom att ständigt falla eller om den urholkande effekten även beror på att den har en viss emotionell kvalitet!

Jag hann med ett besök på svenska ambassaden och hälsade som hastigast på ambassadören Johan Nordenfeldt, tidigare placerad på FNs nedrustningsavdelning. Jag rapporterade mina uppdrag och verksamheter till ambassadörens assistent. Liksom år 1999 kan vi räkna med visst stöd från ambassaden i samband med kommande dialogmöte.

Vad gäller Life-Link's vänskoleprogram så uppnåddes vid olika möten mycket positiva resultat, dels vid en av Delhis mest framträdande skolor Delhi Public School (Public betyder här faktiskt privatskola!), dels med en United Schools Organisation, en NGO som samarbetar med en Life-Link anknuten verksamhet pågående vid cirka 100 Eco-Life Schools i Indien.

Sammanfattningsvis vill jag framföra att denna resa till New Delhi i SLMKs/IPPNWs regi och för Life-Link-programmet blev mycket framgångsrik i flera avseenden. Vi har nu en god personlig kontakt med de främsta företrädarna för indiska läkarorganisationen IDPD och jag fick ett mycket gott intryck av deras ambition att hålla kärnvapenfrågan aktuell i en av de mest kritiska kärnvapenregionerna i världen. Mina insatser innebar på olika sätt en inspiration och ett stöd för kommande Indien-Pakistan-program d.v.s. dialog- och inheritance-programmen detta år. Det går att opinionsbilda i Indien, men de emotionella trösklarna att övervinna är höga och kräver genomtänkt strategi. Dr Chadwa och jag var rörande eniga om vikten av att på ett Gandhiskt manér inte bara protestera, utan också parallellt föra fram bättre säkerhetsalternativ, "new security thinking". Denna strategi skall utarbetas till dialogmötet i New Delhi i oktober. Nu gäller det att samla en engagerad IPPNW-delegation och att dessutom koppla ihop New Delhi med Islamabad i oktober.

HANS LEVANDER
New Delhi 26 februari 2003

Irans kärnvapenprogram

En delegation från International Atomic Energy Agency (IAEA) besökte nyligen en anläggning för anrikning av uran, som håller på att byggas i Iran. Besöket lyfter fram Irans atomprogram i ljuset: ett program som startades med stöd av USA under shahen och som har fortsatt efter revolutionen under de islamiska fundamentalisterna.

Vid Teherans universitet startades 1967 en forskningsreaktor på 5 megawatt, levererad av USA. Vid den tiden var USA mycket positiv till att förse Iran med kärnteknologi. När allt kom omkring var det vid den tiden shahen som hade makten, och trots brott mot mänskliga rättigheter och trots bristen på demokrati, betraktades Iran som en vänligt sinnad stat.

Iran har alltid hävdat att deras atomprogram är fredligt. Man ratificerade NPT (icke-spridningsavtalet, Non Proliferation Treaty) 1967 och tillät IAEA-inspektioner av Irans kärnanläggningar. På den tiden räckte detta för att ge grönt ljus åt atomindustrin att göra affärer i Iran. Den uppenbara fråga, som aldrig ställdes, var varför ett land som Iran, med oändliga reserver av olja och naturgas, var så angeläget att skaffa kärnkraft för elproduktion. Det var som om Irans enorma oljereserver fick dollartecken att dyka upp i ögonen på försäljarna av kärnteknologi, så att de blev blinda för sådana farhågor.

Det första kontraktet kom till 1974. Kraftwerk Union från Västtyskland (ett dotterföretag till Siemens) vann ett kontrakt innefattande bygge av två 1 200 MW-reaktorer i Bushehr vid Persiska viken. De två reaktorerna började byggas 1975 och 1976.

Frankrike accepterade också 1974 att förse Iran med kärnreaktorer, även om

affären inte kom till stånd lika smidigt, och det formella kontraktet för Framatom att bygga två 900 MW reaktorer vid Karun blev inte godkänt förrän 1977.

Både de franska och tyska kontrakten var notoriskt kända för korruption. Man upp skattar att Shahens ättlingar fick 20 % av hela kontraktsumman, flera hundra miljoner dollar per reaktor, i form av mutor och provision.

Shahens planer var mera långtgående och innefattade ytterligare fyra tyska reaktorer (som skulle betalas med olja) och åtta reaktorer från USA enligt ett avtal med president Carter 1978. Dessa reaktorer blev emellertid aldrig verklighet.

Avfallsdumpning i öknen

Shahens intresse för atomaffärer gick längre än till reaktorer. Han gav ett lån till Frankrike på en miljard dollar 1975 i utbyte mot en 10 % andel i urananrikningsanläggningen Eurodif – en andel som fortfarande ägs av den iranska regeringen, trots dispyter och internationella rättegångar.

De kanske mest motbjudande planerna handlade om att dumpa utbränt bränsle från andra länder i den iranska öknen. Först erbjöd shahen öknen som en dumpningsplats för Västtysklands kärnbränsleavfall. Senare förhandlade Österrike om att dumpa avfall från sitt nästan färdiga kärnkraftverk Zwentendorf – av detta blev dock inget sedan Österrikes folk i en folkomröstning sagt nej till att starta Zwentendorf.

Islamisk revolution

Den islamiska revolutionen 1979 satte stopp för Irans atomprogram, åtminstone till en början. Shahens kärnkraftsprogram avfärdades som "satans verk" och stoppades. Men efter några år ändrade sig ayatollorna och bestämde att kärnkraft kan vara användbart för att leverera energi.

Vid tiden för revolutionen var en av reaktorerna i Bushehr färdig till 80 % och den andra till 50 %. Arbetet koncentrerades på att färdigställa dessa två. Ändå var det inte okomplicerat för den Iranska staten att återstarta atomprogrammet. Iran ställdes inför anklagelser att det verkliga syftet med programmet var att utveckla en "islamisk bomb". Detta ska kunna förhindras av IAEA:s inspektioner i enlighet med NPT. Men Iran har aldrig anslutit sig till tilläggsprotokollen till NPT som skulle ge IAEA rätt att samla in och analysera prover från området kring anläggningarna.

Reaktorer bombas

En annan alarmerande utveckling var att kärnkraftsanläggningarna blev måltavlor i kriget Iran-Irak. Iran blev det första landet någonsin som attackerade en kärnanläggning i ett annat land, när man i september 1980 bombade den irakiska kärnforskningsanläggningen nära Bagdad. En av dess reaktorer, Tammuz 2, var vid tillfället i drift. Anfallet åstadkom enbart liten skada men Irak stängde ner reaktorn och avlägsnade bränslet, vilket var lika så gott eftersom israeliska stridsplan förstörde en annan reaktor, Tammuz 2 (även kallad Osiraq) i juni 1981.

Irak fick dock hämnd för den iranska attacken, när tio iranier och en västtysk dödades i ett anfall på de ännu inte färdiga Bushehr-reaktorerna. Iran hävdade att det vid den tidpunkten fanns nukleärt material där, trots att västtyska tekniker påstod motsatsen. Ytterligare attacker från Irak följde senare.

Nya partners för reaktoråteruppbyggnad

Anfallen förstörde de ännu inte färdigställda Bushehr-reaktorerna, men Iran försökte snart hitta nya partners för att återuppbygga dem. Olika bolag uppges ha deltagit i samtal: Argentinas INVAP, ENSA och ENUSA från Spanien liksom den ursprungliga byggherren Kraftwerk Union (ända till dess den västtyska regeringen förbjöd ytterligare nukleärt stöd till Iran). Till slut föll valet på Ryssland, som 1995 fick kontrakt på att göra färdig Unit 1

(forts sid 24)

Dialog med politiker i Moskva

Dialog med beslutsfattare – är det inte en självklar demokratisk metod? Särskilt när det gäller ett sådant problem som kärnvapen. Ingen politiker, ingen general borde ha sådan makt att han med en knapptryckning kan förintä den mänskliga civilisationen, kanske som följd av en mänsklig misstolkning av data.

Detta var ett av de teman vi framhöll vid dialogseminariet i Moskva 15–17 maj. Ta alla kärnvapen ur omedelbar avfyrningsberedskap ("hairtrigger alert")! Det finns ingen anledning att behålla denna relik från det kalla kriget nu när ingen tror på ett överraskande kärnvapenanfall mellan Ryssland och USA.

Men framförallt diskuterade vi "Human Factor", risken att starta ett kärnvapenkrig genom ett misstag av de människor som sitter vid radarskärmarna, ofta i långa skift, och övervakar landets gränser för ankommande missiler. Flera gånger har det hänt att fågelflockar eller den uppstigande månen uppfattats som fiendliga missiler och larmet har gått: Anfallande missiler. Tursamt nog kom ingen fågelflock på radarskärmarna under Kubakrisen, annars hade vi kanske inte klarat oss. Man skall ha tur ibland.

Det är fantastiskt detta, att vi i Ryssland kan få träffa och samtala med personer i så hög politisk ställning. Vi var här inbjudna till ett samtal med den i rankinglistan tredje personen i Ryssland, talmannen i Duman Genady Seleznev. Vi fick också, liksom vid tidigare besök, ett långt möte med "Atomministern" Alexander Rumyantsev vid ministeriet för atomenergi, ansvarig för alla kärnvapen. Han redogjorde noggrant för säkerheten i förvaringen av kärnvapen och radioaktivt material. Hans engagemang och sakkunskap var det ingen tvekan om.

Inga kärnvapen har stulits. Av de tiotals gram av vapenuran som stulits har nästan allt återbördats, medan en hel del naturligt uran saknas. Risken för framtida stölder eller sabotage av radioaktivt material förnekades inte.

Från en annan källa fick vi höra att Greenpeace tagit sig in till en anläggning med radioaktivt material och har berättat om att det skulle vara tämligen enkelt att spränga innehållet i luften. Bevakningen skärptes, men Greenpeace lyckades igen ...

Vi mötte även den biträdande chefen vid avdelningen för nedrustning och säkerhet vid utrikesdepartementet Alexander Mostovetz. Dagen innan vår ankomst ratificerade Duman avtalet med USA om en minskning av strategiska kärnvapen till år 2010. Han berättade även om vad man uppnått vid den nyligen avslutade NPT-konferensen. Vi var inte nöjda med någondera delen: År 1990 föreslog Michail Gorbatjov att alla kärnvapen skulle avskaffas före år 2000. (Tyvärr avvisade Reagan förslaget, i ett av mänsklighetens sorgligaste ögonblick.) Och nu talar man att minska kärnvapnen, till fortfarande förfärande stora tal om ett decennium! Det föreföll mig som man höll med oss i vår argumentation. Men vad kan man göra i Rysslands nuvarande position av svaghet och underkastelse inför USA, föreföll vara attityden.

När vi försöker komma i kontakt med beslutsfattare i andra kärnvapenhubudstäder kommer vi sällan längre än till enskilda parlamentsledamöter och deras rådgivare. Och inte kommer det några journalister. Men i Moskva når vi alltså mycket högre, och på presskonferens om "Human Factor" som anordnats på en av de största tidningarna, Rossiyskaya Gazeta kom TV och representanter för flera tidningar.

Den mest uppmärksammade framgången var kanske en TV-inspelning för ett av Rysslands mest uppskattade program, med samtal om riskerna för mänskliga misstag med ödesdigra konsekvenser. Programmet kommer att bli 30 minuter långt. Lloyd Dumas, amerikansk professor som skrivit boken *Lethal Arrogance*, om mänskliga misstag med ödesdigra följder, och Christina Vigre-Lundius, initiativtagare till Human Factor, intervjuades grundligt.

En missräkning var att två tilltänkta delegater från Nordkorea och två från Kina inte kunde komma på grund av SARS-epidemin, och två indier och en amerikan kom inte på grund av visumproblem.

GUNNAR WESTBERG

Submarine captain:

We often went submerged for a month or more. Sometimes I could not leave the bridge for more than a few hours in a week. We were often provoked by American fighter submarines. I kept awake on coffee and vodka. I was often so tired I could not discriminate between red and green lights on the instrument panels. And I can assure you, in those times in the eighties I could release more than a hundred nuclear weapons by pressing a button.

Text på en sida i blädderblock som vi använde i diskussionerna om Human Factor.

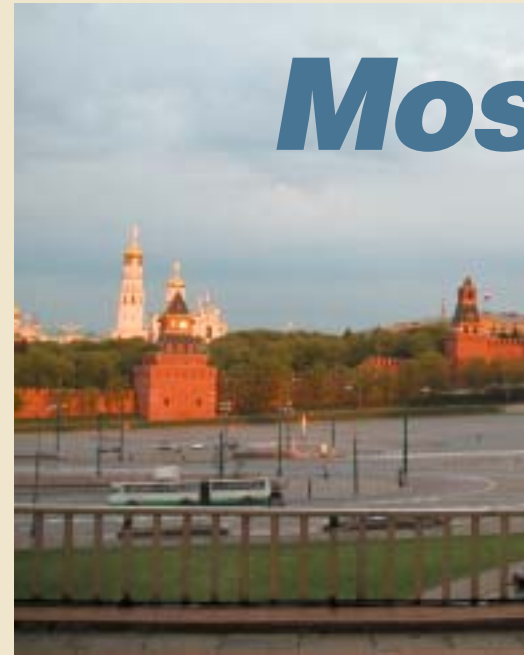
BILDER FRÅN MÖTET I MOSKVA FINNS PÅ TIDNINGENS MITTUPPSLAG.

Medicinstudenter vid mötet med atomminister Romyantsev: "Vad finns det för planer för de 2000 atombomberna efter år 2012? Skall vi ärva dem?" Ali Raza Pakistan, Christian Jensen Danmark och Richard Fristedt, Sverige.

IPPNWs d 15-17 m

Mos

IPPNW-delegationens morgonutsikt mot Kreml.

Human Factor-diskussion på Rossiyskaya Gazeta-redaktionen. Hans Levander "föreläser" om sjukdom och trötthet.

Redaktionsmöte på tidningen Rossiyskaya Gazeta. Bland IPPNW-deltagarna: Klas Lundius SLMK, Roman Dolgov RPPNW och Gunnar Westberg SLMK.

Efter mötet på Atomministeriet. IPPNW-del
Pakistan, Ryssland, Sverige och USA.

Dialogmöte maj 2003

Skva

Mötets och dialogens kraft – IPPNW-delegationen reflekterar i Moskvas spirande majgrönska. Lloyd Dumas, USA, i fokus.

Möte med Dumans talman Gennady Seleznev som tar emot ett IPPNW förslag om kärnvapens tagande ur högsta beredskap, samt förslag om skolors internationella samarbete.

Delegationen från Danmark, Kirgistan,

SLMK "hänger med" – Metrotransport mellan möten på ministerier och Duman.

Från Nagasaki för fred

Hibakushas barnbarn

"I Japan har jag svårt att få människor att lyssna till vårt fredsbudskap," säger Tomoyuki Torisu. "När jag ber amerikanska studenter att stödja vårt upprop om nedrustning, stannar alla till och lyssnar – även om de inte alltid skriver under!"

Det som hände i Nagasaki på förmiddagen den 9 augusti 1945 får aldrig upprepas. Därför bestämde sig några av stadens gymnasieelever att försöka göra världen kärnvapenfri. Sedan dess har de varje år skickat ett par fredsambassadörer för att uppvakta Förenta Nationerna, samtidigt som de envetet fortsatt att samla tiotusentals namnunderskrifter för sina krav att göra världen till en fredlig plats utan krig och kärnvapen – som under några veckor i våras, då de besökte södra Kalifornien för att berätta för amerikanska universitets studenter om följderna av kärnvapen.

"Förra året var det femte gången vi reste till FN," berättar Mayumi Ishizuka när vi träffas i den trånga lobbyn på deras motell. "När vi började samla namnunderskrifter, för tre år sedan, satte vi målet till 10 000. Men redan första året fick vi nära tre gånger så många, och förra året fick vi 45 000 signaturer på våra protestlistor."

"Vi är alla barnbarn till *"hibakushas"*, överlevande efter atombombsattacken på Nagasaki," fortsätter Mayumi. "Men överlevarna talar inte gärna om sina upplevelser. Det är svårt och smärtsamt att tänka på det som hände när bomben föll. Dessutom är de rädda för att diskrimineras, eftersom de tror att människor oroar sig för att de är sjuka eller skadade av nedfallet."

"Det var först för några år sedan, när jag gick med i den här fredsgruppen,

Den japanska fredsgruppen söker skydd undan den starka Nevadasolen i det lilla meditationstempet, i Cactus Springs, inte långt från den amerikanska testplatsen för kärnvapen.

som mina farföräldrar berättade att de var *hibakushas*," säger Tomoyuki Torisu. "Trots att jag numera vet att effekterna av bomben kan påverka både andra och tredje generationen, är jag inte orolig för egen del, men det har givit mig skäl att arbeta för freden."

Hit, men inte längre

"Tillträde förbjudet" förkunnar den vita skylten vid infarten till den amerikanska testplatsen för kärnvapen i Nevadaöknen. Det dröjer heller inte länge innan det privata vaktbolaget skickat åtta patrullbilar för att avvisa studenterna som är på dagsbesök. Till sist hotar de chauffören av deras minibus med parkeringsböter om han inte genast flyttar på sig.

Innan de lämnar grindarna träffar de Janet Gordon, en av överlevarna från de amerikanska testerna. Janet är en *"downwinder"*, som sett många granar och vänner, liksom sin egen far och bror avlida i sviterna av testerna. Hon minns särskilt det stora testet i

maj 1953, som i folkmun kallas *Dirty Harry*, då en kärnladdning på 32 kiloton detonerade över öknen.

"Min bror var fårfarmare. När han kom hem till lägret efter *Dirty Harry*, klagade han på huvudvärk, illamående och han hade brännsår på armarna och i ansiktet," berättar Janet.

"Han sa att hans häst blivit sjuk. När de red ned i grunda och buskiga diken, red han som i en dimma. Men dimman hade en metallisk smak, och han kunde känna den på sin hud."

"På bara några veckor var hästen så sjuk att den inte längre kunde resa sig. Och det hade varit en ung och frisk häst. Veterinären kunde inte säga vad det var för fel på den, men några dagar därpå dog hästen."

Litet senare fick Kent veta att han själv hade en tumör i bukspottskörteln. Cancersvulsten växte och åt sakta upp hans inre. "Den hade spridit sig till hans inälvor och mage, som till sist var stor som en basketboll," säger Janet.

”Hans hud var så spänd att han inte kunde stänga mun och ögon. Och han kunde inte sträcka ut sina ben. Jag minns kvällen innan han dog. Jag pallrade upp hans ben så att han skulle ha det litet bekvämare. Och jag bad att han skulle få dö.”

Gruppen söker skydd från solen i ett litet tempel inte långt från testplatsen. Ett tempel tillägnat den lejonhövdade gudinnan Sekhmet, en beskyddare av de rättfärdiga, och som skänkts till traktens urinvånare, Shoshonefolket.

”Jag blev mycket rörd över Janets berättelse,” säger Fumioki Kusano. ”Det finns så många likheter mellan våra båda länder. Vi arbetar för fred, men vi är få i Japan. Vissa tycker illa om det vi gör, för att det är politiskt, men vi anser att vi måste undervisa människor omkring oss om effekterna av kärnvapen.”

Mayumi Ishizuki kisar i den starka eftermiddagssolen, när hennes blick söker sig tillbaka mot testplatsen. ”Jag skulle bli mycket, mycket besviken om USA återupptar sina kärnvapentester.”

”Nagasaki – very, very good!”

Under vistelsen i USA, hinner gruppen besöka tre universitet för att informera amerikanska studenter om kärnvapen. ”De frågar oss ofta hur stor skillnad det är i radioaktivitet nu mot förr, om strålningen finns kvar i Nagasaki. Och hur det är att leva i vår stad,” säger Emi Nogi, när vi några dagar senare träffas på Citrus College i Glendora, någon timmes bilresa öster om Los Angeles.

”Nagasaki, very, very good,” svarar Tomoyuki på bruten engelska och ler.

Flera av eleverna i klassrummet är av japansk härkomst. En av dem undrar varför Japan inte skaffar en egen armé istället för att vara beroende av amerikanska styrkor?

”Artikel 9 i den japanska efterkrigs-konstitutionen säger att vi ska sträva efter fred,” förklarar Fumioki Kusano. ”Det finns de i Japan som också tycker att vi skulle ha egna militärer, medan andra vill behålla fredskon-

Artikel 9 Japanska Konstitutionen

”Med en allvarlig strävan efter internationell fred, baserad på rättvisa och ordning, avsvärar sig det japanska folket för evigt krig som en oinskränkt rätt för vår nation, och hotet om maktutövning som ett sätt att lösa internationella konflikter.

För att uppnå målsättningen i föregående stycke, kommer nationen aldrig att hålla land-, sjö- eller luftstyrkor och avstår även från andra medel att föra krig. Vi erkänner inte statens rätt att föra krig.

stitutionen. Att skapa fred med hjälp av krig är ingen lösning. Det dödar människor, så det skapar ingen verklig fred.”

Det är främst de japanska studenterna som talar. Men så begär Takeshi Yamakawa ordet. Han upplevde själv bombanfallet 1945 och är nu vice ordförande i *A-bombed Teachers' Association*. ”Jag tror inte att militären kan försvara freden. Den japanska fredskonstitutionen är unik, och om inget land är först med att ta avstånd från kriget, kommer inga andra länder att följa efter.”

”Jag vet att det är svårt, och att det kan låta orealistiskt, men om vi kan komma överens om det som mål, då är jag hoppfull att det är möjligt” lägger Fumioki till.

Mayumi Ishizuka fyller på: ”Somliga säger att kärnvapen är nödvändiga för avskräckning. Jag tror inte det. Jag vill inte bara att kärnvapnen ska försvinna, utan att vi ska nedrusta även de konventionella vapnen.”

En av de amerikanska studenterna invänder att Nordkorea väl måste vara ett hot mot Japan?

”Jag tror att de nordkoreanska ledarna är farliga, men att faran har överdrivits i massmedia,” argumenterar Fumioki Kusano. ”Starka länder som USA kan ha kärnvapen, de anser att de har särskilda rättigheter. Det är orättvist, och det har lett till att svaga länder som Nordkorea, liksom Indien och Pakistan tror att de behöver kärnvapen för att klara sig mot de starka länderna.”

”Vi har besökt tre universitet,” säger

Tomoyuki Torisu när diskussionen i klassrummet är över och eleverna samlats i solskenet utanför. ”När vi ber om namnunderskrifter är det många amerikanska studenter som ber om ursäkt för att USA släppte de båda atombomberna över Japan i slutet av andra världskriget. Även om de inte vill skriva under vårt uppprop, säger de att det var onödigt och fel. Jag är förvånad över deras uppriktiga attityd.”

Är ni oroade över framtiden, undrar jag? USA har dragit sig ur ABM-avtalet, kanske återupptas de amerikanska provsprängningarna, och nu har landet invaderat Irak. Med så många negativa tecken, är ni ändå hoppfulla att ni ska kunna övertyga världen om att rusta ned?

”Ja, ja, ja ...” säger Tomoyuki Torisu. ”Det är svårt att säga ja med övertygelse, men jag är ändå mycket hoppfull!” säger han och höjer sin polaroidkamera för att ta ännu en porträttbild till en kommande fotoutställning om amerikaner för fred.

CLAES ANDREASSON,
Los Angeles

Foto: HAMABE YUKIMASA

Uppropet

Hittills har den japanska fredskonstitutionens uppprop samlat nära 100 000 namnunderskrifter i Japan, Europa och USA. ”Kära Mr. Annan, FN:s generalsekreterare: Vi anhåller om att kärnvapnen avskaffas så snart som möjligt. Vi anhåller om att människor i hela världen ska kunna leva i fred och harmoni. Vi anhåller om fortsatta ansträngningar från FN att skapa en fredlig värld utan krig.”

”Jag är inte arg, bara rädd!”

”Den huvudsakliga stridsoperationen i Irak är avslutad,” förklarade president Bush ombord på hangarflygtyget USS Abraham Lincoln den 1 maj. ”Förenade Staterna och dess allierade har segrat. Vi har kämpat för frihet och för fred i världen.”

Två tredjedelar av den amerikanska allmänheten anser att presidenten sköter sitt jobb bra. Men även motståndet mot invasionen av Irak är stark. Varje dag har människor samlats för att protestera, även efter det att de amerikanska styrkorna intog den irakiska huvudstaden.

I Los Angeles var SLMKs systerorganisation *Physicians for Social Responsibility (PSR)* nyligen en av arrangörerna av en stor demonstration.

”George Bush, vad var det du sa – hur många barn har du mördat idag?”

I svalkande skugga från Pershing Squares höga palmer, dånar slagord och appeller. I ett hörn säljs fredströjor, på Sixth Street försöker en grupp sjukvårdsanställda att få styr på sin banderoll ”Hälsovård – inte krig”, medan andra plockar åt sig skyltar med texten *”Asistencia Médica Si – GUERRA NO!”*

”Som läkare vill vi förstås slå fast att krig inte är hälsosamt,” säger Paul Kawika Martin från PSR-Los Angeles och nickar åt skylten i sin hand: ”Läkare ordinerar fred.”

”Dessutom vet vi att Irak inte var medicinskt berett att ta hand om alla skadade. Som en följd av flera års sanktioner är många sjukhus svårt underbemannade, de saknar läkemedel och utrustning. När vägar och vattenledningar förstörs, och elströmmen försvinner, blir det förstås också svårt för hälsovården i ett land.”

”Eftersom vi arbetar mot kärnvapen är administrationens nya doktrin också skrämmande – att man anser sig ha förstaslagsrätt med kärnvapen mot nationer man tror har massförstörelsevapen,” fortsätter Paul Kawika Martin.

Han tittar sig omkring. Trots att parken, mitt i centrala Los Angeles, sjuder av människor, är det inte längre lika många demonstranter som det brukade vara konstaterar han. ”Det har varit så många protestmarscher sedan kriget inleddes att jag tror att många är litet ”ut-demonstrerade”. Det finns också de som deltog tidigare men som när kriget är i full gång, är rädda att de ska uppfattas som opatriotiska.”

Om händelserna den 11 september förenade det amerikanska folket har kriget medfört en tydlig splittring. I samband med de amerikanska militära framgångarna, har de som motsatt sig en invasion fått utstå kraftig kritik. Konservativ media har med förkärlek givit sig på inte minst de kändisar som uttalat sig mot kriget, bland andra skådespelarna Tim Robbins och Susan Sarandon.

”Susan och jag har kallats förrädare och Saddams anhängare,” sa Tim Robbins i ett tal på *National Press Club* i Washington i mitten av april. ”En kylig vind blåser genom det här landet. Ett budskap skickas via Vita Huset och dess allierade inom media. Om du kritiserar administrationen, kan det bli – och kommer det att bli – följer. Varje dag fylls etern med varningar, förtäckta, och inte så förtäckta hot, invektiv och hat mot dem som har en avvikande mening. Och många inom oppositionen tystnar av rädsla för vad som kan hända.”

Foto: K. MACLAUGHLIN

”Administrationens doktrin om förstaslagsrätt med kärnvapen är skrämmande,” säger Paul Kawika Martin från SLMKs systerorganisation PSR i Los Angeles.

Diplomati verkar inte utan hot om våld

Sedan demonstrationståget nått sitt mål, fortsätter Paul Kawika Martin och övriga PSR-medlemmar till ett fredsmöte. Långt före utsatt tid är samtliga stolar i den halvcirkelformade samlingssalen på Pasadena City College upptagna. Längs väggarna trängs ytterligare något femtiotal åhörare för att lyssna till den lokala, demokratiska kongressledamoten Adam Schiff.

”Diplomati, när den är framgångsrik, är alltid att föredra framför krig,” säger Adam Schiff. ”Men när i mänsklighetens historia har diplomati allena, utan att vara beväpnad med ett trovärdigt hot om vapenmakt, förmått en tyrann att avstå sina ambitioner? Svaret är ur min synvinkel, tragiskt nog, och genomgående, aldrig!”

”Vi måste avstå från frestelsen att enbart okritiskt attackera administrationen eller att på något enda sätt försvara Saddam Husseins oförsvarbara regim.”

Kongressledamotens anförande avbryts flera gånger av burop och kommentarer. När det är dags för publiken att komma till tals, blir Adam Schiff hårt kritiserad. Många, inte minst de som arbetat i hans valkampanjer, uttrycker stor besvikelse över att han låtit sig svepas med i presidentens krigsplaner.

”De som knackat dörr, skänkt pengar och använt många frivilligtimmar var förstås upprörda att han inte motsvarade deras förhoppningar. Och många lovade också att aldrig mer rösta på honom,” säger Paul Kawika Martin.

Medborgarrättsadvokaten David Fertig uppmanade Adam Schiff att snarast byta politisk kurs. ”Att känna sig generad för att man kallas ynkrygg varar bara ett ögonblick, Mr. Schiff. Förlägenheten att vara en mördare varar en livstid.”

”Det ska bli intressant att se hur det går i nästa val för dem som, precis som Adam Schiff, röstade för att ge president Bush rätt att invadera Irak,” säger Paul Kawika Martin. ”Flera ledamöter har redan tagit tillbaka sitt

stöd, eftersom de känner sig lurade av de fejkade dokument som administrationen presenterade för Kongressen. Medan andra trodde att de röstade för ett krig under internationell flagg, och inte ett unilateralt krig.”

”Gud hjälpe dem!”

”Jag kom till Förenta Staterna 1959,” berättar George Jackman som just stigit fram till en av hörsalens publikmikrofoner. ”I augusti samma år tog jag värvning, och tjänade flygvapnet i åtta år. Jag visste inte att jag var en ’nigger’ förrän jag kom till Texas. Det pratas så mycket om att införa demokrati i Irak, jag skulle vilja veta vilken demokratimodell USA har tänkt införa där?”

”President Bush säger att vi ska stödja våra styrkor i Irak,” säger Joanna Iven. ”Samtidigt skär han bort 14,6 miljarder dollar i de program som är till för amerikanska krigsveteraner, inklusive hjälp till handikappade, rehabilitering, hälsovård, pensioner, utbildning – till och med hjälpen för att täcka begravningskostnader. Det säger mig: Gud välsigne våra trupper när de duckar för kulor, men Gud hjälpe dem när de kommer tillbaka hem!”

Den strida strömmen av kritiska röster har färgat Adam Schiffs kinder rosiga. Han liknar ett ”rådjur i strålkastarsken” påpekar en av åhörarna. Schiff förefaller illa berörd men säger att ”människors passionerade känslor när det gäller krig är något utöver det vanliga. Så länge kommentarerna kommer från hjärtat är jag villig att vara tjockhudad nog att ta det onda med det goda.”

Det är inte bara Schiffs väljare som tar till orda. ”Jag talar till er från en generation som aldrig tidigare upplevt ett krig. Jag är inte gammal nog att rösta på er, jag är bara sexton år gammal,” säger Jody Miller med rösten darrande av upprördhet. ”Jag är inte arg på er, jag har tillbringat alldeles för många timmar i demonstrationståg för att ha någon ilska kvar.”

”Men jag är rädd, Mr. Schiff, och jag är sorgsen. Jag kan inte begripa att det inte skulle finnas några människor i den här världen som kan rätta till det som är fel.”

”Jag är inte arg på er, Mr. Schiff. Jag bara önskar att ni kunde göra något. Era kamrater i Kongressen kanske inte skulle ställa sig bakom er, om ni gjorde något. Men vi skulle göra det!”

CLAES ANDREASSON
Los Angeles

Fler missiler till Alaska

”Fyrtio missiler är vad vi anser vara nödvändigt för att kunna försvara USA,” säger överstelöjtnant Rick Lehner på försvarsdepartementets byrå för missilförsvar, *Missile Defense Agency*.

De sex missilsilos som hittills har byggts vid den tidigare armébasen Fort Greely, sydost om Fairbanks, skulle enligt ett tidigare beslut ingå i en testanläggning. I samband med president Bushs beslut den 17 decem-

ber att sjösätta det amerikanska missilförsvaret, utökades antalet silos i Alaska till sexton och anläggningen beslutades få en operativ funktion.

Enligt ett *Record of Decision* daterat 25 april, framgår att Pentagon nu beslutat att fyrtio silos ska beredas plats vid Fort Greely. ”Det är det antal missiler som motsvarar den risknivå som Pentagon anser att vår nation lever under.”

CLAES ANDREASSON
Los Angeles

Medgång och motgång för nordiska studenter i Indien

Studentprojektet *Nuclear Weapons Inheritance* (NWIP) höll i slutet av mars ett antal dialogmöten i Indien. Det pilotprojekt som pågick 2001-2002 har nu koordineras med *Dialogue with Decision Makers*-programmet. Studentdialogmötena siktar på förändring och nationell medlemsrekrytering genom samtal om kärnvapnens medicinska konsekvenser och alternativt säkerhetstänkande på en student-till-student-basis. Detta tillsammans med de traditionella samtalen med beslutsfattare samt ambasaduppvaktningar kommer förhoppningsvis att ge ett bredare genomslag för vårt budskap. Nationella studentgrupper kommer förhoppningsvis att jobba vidare med frågorna mellan de internationella mötena.

Något som har karakteriserat de tidigare delegationerna och även denna är hur snabbt beslut om utresa kan ske, för att sedan tas tillbaka lika snabbt. Vi hade slutgiltigt bestämt oss för att inte åka för att det troliga utbytet i tid och pengar inte kunde motivera en resa. Dagen efter får vi ånyo ett mycket detaljerat förslag, där både studenter i Hyderabad samt Dr. Arun Mitra varmt uppmanar oss att komma. De avbokade biljetterna bokas om och vi beslutar oss för att ta oss iväg, det anstaltande krigsutbrottet till trots. Retrospektivt var det helt klart ett riktigt beslut!

Efter sedvanliga visumproblem anlände vi den 22-23 mars i Mumbai. Trygve Ottersen, Norge, Cæcilie Buhmann, Danmark samt jag, Richard

Fristedt, Sverige utgjorde denna den första delegationen i den andra omgången av studentdialogmöten. Vi steg upp tidigt söndag morgon för att med sjuflyget ta oss vidare till Chennai (Madras) på Indiens östkust. Vi visste att vi hade ett ganska späckat program framför oss och fick detta bekräftat av Dr. Ravindernath som mötte upp på flygplatsen. Efter en snabb representationstur fick vi lite tid under eftermiddagen att diskutera med de studenter som redan tidigare visat intresse för att jobba med nedrustningsfrågor. Det var nu cirka ett år sedan vi sist var ute på dialogmöten och det tar ett tag innan ringrosten släpper. I den smått otroliga värmen under ett parasoll planerade vi sedan under eftermiddagen dialogmötenas innehåll och delade upp uppgifterna samt finslipade våra argument runt olika frågor.

Det första dialogmötet blev inte vad vi hade väntat oss. Efter förmiddagens presskonferens där vi fick möjlighet att i nationella media förklara projektets målsättning, kändes det som ett misslyckat dialogmöte med få studenter, många läkare och en hätsk stämning. En starkt bidragande orsak var att efter alla introduktions- och välkomsttal entast 30 minuter återstod för själva dialogen. Senare samma eftermiddag hade vi nämligen ännu en dialog, denna gång med cirka 100 studenter, och intresset var mycket större. Frågor som diskuterades var som vanligt skälet till att Indien har kärnvapen – otroligt känsloladdat och inte sällan med total avsaknad av

verkliga fakta (mycket stark propaganda och enkelspåriga media) – och de vinster Indien skulle göra genom att jobba för ett avskaffande samt vilka alternativ som finns tillgängliga.

Programmet som vi genomförde saknade inte tidsoptimism. Tyvärr visade det sig vara just så som det alltid är; allting tar mer tid än man tror och man tenderar lätt att tro att man nog ”ska klara sig på den lilla sömn vi får, det är ju bara en vecka”. De sex dagar vi var i Indien hade vi två nätter på hotell, en hos student, en på tåg och en på buss. Det har sin charm, och blir en bra historia men är inte optimalt för att hålla dialogmöten!

Måndagseftermiddagen slutade följaktligen ombord på ett nattåg med destination Hyderabad. Fullt utrustade med chips, kex, bröd och marmelad samt en hel del läsk tog vi en välbefärlig paus innan vi satte igång med att utvärdera dagens möten. Det var en hel del frågor som krävde svar och finslipningen av dialogmötena gick vidare, inte utan meningsskiljaktigheter! Hur ska de korta presentationer vi gör se ut? Vilken roll ska egentligen ordföranden ha? Emotionalitet för att engagera och att i större utsträckning understryka utgångspunkten för vårt mandat: att vi är ”health workers concerned with and specialists on health”. Detta var något av det som våra diskussioner kretsade runt samtidigt som vi rullade vidare mot Hyderabad. I själva verket skulle vi till Secunderabad (två städer som vuxit samman) men som tur var steg våra

Foto: R FRISTEDT

Cecilie Buhmann leder ett dialogmöte med indiska studenter.

vårdar på tåget tidigt tisdag morgon och hjälpte oss av med allt bagage. Efter en snabb dusch, lite frukost och ett trist nej tack till sight seeing, körde vi en sextimmars training session på eftermiddagen. Det är väsentligt att få en möjlighet att utanför den vanliga studentdialogen gå igenom projektets alla delar (projektets utseende, nuclear weapon basics, medical effects samt dialogteknik). Detta för att ett dialogmöte skall lämna ett bestående resultat i form av nationella grupper som faktiskt jobbar vidare med dessa frågor.

Följande dag höll vi två dialogmöten. Den första med ett mindre bra resultat, och hätsk stämning på grund av 1) att vi tog upp problem specifika för regionen innan de kommit upp som frågor 2) inte direkt tog frågor utan hänvisade till att vi kommer tillbaka till det (vilket vi även gjorde) 3. mycket få studenter som ställde frågor utan nästan uteslutande läkare.

Det är mycket värdefullt att kunna hålla många dialogmöten under en och samma resa med möjlighet att utvärdera och ändra under tiden. Dialog nummer två blev mycket bättre men det ska understrykas att det är många saker som kan gå snett och som vi inte

kan undvika genom planering, man ska ha lite tur också!

Representation är viktigt. Med tanke på det antal timmar som förflutit i väntan på att något ska ske eller att vi ska komma igång eller iväg är det särskilt viktigt. Representation kan också vara otroligt trevligt! Att bli inbjuden till middagar och samtal när tiden inte pressar en att vara någon annanstans är väldigt trevligt! Detta är, tillsammans med alla de positiva känslor och all uppskattning vi får i dialog och under training sessions, det som gör att vi efter en mastodontvecka som den i Indien fortfarande vill jobba vidare med projektet.

Den sista dagen i Indien tillbringade vi i Sangamner, cirka 200 km nordöst om Mumbai. Förutsättningarna för att hålla ett bra dialogmöte var inte optimala med tanke på att antalet studenter var närmare 250. Men colleget, som ligger en bit upp i bergen, hade en aula med stora fönster utan glas i två riktningar vilket gjorde att både ljus och en stilla bris höll oss sällskap under detta dialogmöte. Responsen var bra och frågorna många och varierade. En mycket bra karamell att suga på under bilresan till Mumbai och den fortsatta resan hem mot Europa.

Resultat:

- Dialogmöten, fem till antalet på sex dagar, med deltagande skiftande från 25 – 250 studenter.
- Training sessions för de intresserade studenterna i Chennai och Hyderabad, med ansvariga som nu jobbar vidare på plats
- Deltagit och presenterat Nuclear Weapons Inheritance-projektet, NWIP, under en presskonferens i Chennai
- Bildat en yahoogroup till vilken alla intresserade indiska studenter är anslutna där arbetet med att hålla nationella dialoger efter NWIP-modell kan fortsätta.
- En artikel i Indian Express under titeln "Hawks and Doves" som handlar om NWIP-dialogerna. Ett 40-tal studenter har via mail hört av sig till oss och följs nu upp av de indiska studentrepresentanterna

Vi hoppas och tror att dessa dialogmöten tillsammans med kommande möten i Pakistan kommer att kunna ge nytt momentum för nedrustningsarbetet i regionen och självklart för det fortsatta arbetet med projektet. Ser fram emot att kunna förmedla lika glädjande nyheter från de framtida delegationerna!

RICHARD FRISTEDT
Bordeaux

NPT Prepcom 2003

I månadsskiftet april-maj hölls årets förberedande konferens inför 2005 års översynskonferens om icke-spridningsavtalet för kärnvapen (NPT). Under två veckor samlades statsparternas representanter för att diskutera detta i Genève. Med vid detta tillfälle fanns också ett trettiotal frivilligorganisationer (NGO), som fick åhöra de öppna delarna av konferensen. Parallellt med den stora konferensen pågick flera NGO-möten samt en serie möten som var gemensamma för diplomater och NGOs. Dessutom höll flera NGOs presentationer för delegaterna.

Den del av själva konferensen som var öppen innehöll en serie anföranden som hölls av en del av de stater som är parter till avtalet. NPT bygger på att kärnvapenmakterna har lovat att avskaffa sina kärnvapen så småningom mot att övriga länder inte skaffar sig några. Konflikten i avtalet består i när detta "så småningom" infaller, och rädslan att några icke tillåtna länder

Foto: M KRAKAU

Vic Sidel framförde budskapet från IPPNW till delegaterna vid NPT-mötet.

skall skaffa kärnvapen. Denna intressekonflikt är hela tiden uppenbar i sammanträdessalen.

Ny för i år var frågan hur man skulle hantera Nordkorea, som sagt upp avtalet. Inga i förväg upplagda planer för en sådan händelseutveckling fanns.

En del tankemöda ägnades åt denna fråga, dvs hur skall man hantera avtalsbrytare och dem som lämnar avtalet. Ett annat bekymmer är ju länder som Indien, Pakistan och Israel som inte vill tillhöra den grupp som NPT-avtalet definierar som kärnvapenfria stater. Glädjande är dock att Kuba numera är med.

IPPNW, genom Vic Sidel, höll ett anförande där bl a frågan om hälsoeffekter av nya kärnvapen, t ex "bunkerbusters" togs upp. En artikel på samma tema distribuerades på konferensen. INESAP (ingenjörer mot kärnvapen) höll ett anförande om kapprustning i rymden och missilförsvar. Dessa rapporter finns (liksom staternas uttalanden) att läsa på <www.reachingcriticalwill.org>.

SLMK representerades av Meit Krakau och Frida Sundberg.

FRIDA SUNDBERG

Foto: M KRAKAU

Frida Sundberg pratade med vår IPPNW-kollega från Japan, Shinryo Shinagawa.

Bokens titel: War or Health
Författare: Ilkka Taipale et al
ISBN: 1-85649-951-0
Sidantal: 652

Krig och elände

"War or Health"

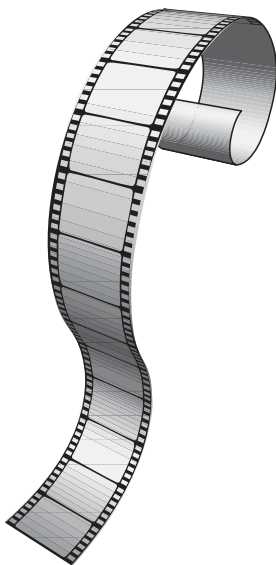
Drygt ett halvtusende sidor krig och elände presenteras i faktaboken "War or health" sammanställd av Ilkka Taipale. Boken är framtagen av finska Physicians for Social Responsibility. Förordet är skrivet av Kofi Annan.

Boken är brett upplagd och täcker ett stort antal teman, allt ifrån krigets demografi till dess lagar via organisationen av psykiatri i inbördeskrigets Jugoslavien och det civila samhällets sammanbrott i Mocambique. Här finns teoretiska resonemang kring betydelsen av krigsvåldtäkter likväl som miljöengagerade ryssars beskrivning

av sitt arbete mot okontrollerad dumpning av kärnvapenavfall. Denna osärliga blandning är både bokens styrka och dess svaghet.

Att läsa boken rakt igenom känns omöjligt och plågsamt. Det är nog knappast meningen heller att den skall användas på det viset. En funktion kan den dock fylla som ingångsport till en mängd olika problem relaterade till krig och ohälsa. Vissa av kapitlen har lovande referenslistor som kan användas för att hitta ytterligare material. Men även kvaliteten på dessa listor förefaller, liksom kvaliteten på textkapitlen, ojämn.

FRIDA SUNDBERG

Filmens titel: Fredsmäklaren
(The Peacemaker)
Speltid: 1.58
Inspelningsår: 1997
Från 15 år.

Sevärd och användbar

"Fredsmäklaren" (The Peacemaker)

Visserligen en typisk actionrulle, med alla förväntade ingredienser (biljakter, explosioner, understatement och uramerikanska hjältar) men också en välgjord film om kärnvapenterrorism, vapensmuggling och människor i krigets skugga. Intrigen är uppbyggd kring en man från forna Jugoslavien som drabbats hårt av kriget och på något irrationella grunder vill att resten av världen skall få lida. För att uppnå detta beställer han en rysk kärnstrids-spets, får den stulen åt sig och beger sig mot New Yorks centrum. Naturligtvis får filmen ett lyckligt slut tack vare sina hjältekaraktärers utomordentliga insatser.

Jag tycker att filmen är lätt att ta till sig, den erbjuder två timmars professionellt framställd underhållning. Ändå lyckas den förmedla en hel del diskussionsunderlag kring vikten av kontrollerad kärnvapenedrustning, faran med kärnvapenspridning och vad en irrationell terrorist skulle kunna åstadkomma.

Filmen skulle kunna användas som upptakt till en diskussionskväll om kärnvapen. I Sverige är filmen tillåten från 15 år, vilket är rimligt med tanke på att den innehåller en hel del handgripligheter. Ändå tror jag inte att det är denna aspekt av innehållet som är mest skrämmande ...

FRIDA SUNDBERG

Seminarium

TRAFIK, MILJÖ OCH HÄLSA

Plats: Kungl. Ingenjörsvetenskapsakademien (IVA), Grev Thuregatan 14, Stockholm
Tid: FREDAGEN 12/9 2003 kl 08.30 – 17.00
Moderator: Tryggve Årman (SLFM)

08.30 – 09.00 Registrering och kaffe
09.00 – 09.30 **INLEDNINGSTAL** av EU-kommissionär
Margot Wallström
09.40 – 10.30 **OM TRAFIK OCH MILJÖ**
10.40 – 12.00 **OM TRAFIK, MILJÖ OCH HÄLSA**
Den fysiska aktiviteten och motionens påverkan på dödlighet i en befolkning Med. dr. *Lars Bo Andersen*, Köpenhamn
Den fysiska aktivitetens betydelse för hälsan. Övervikt/fetma hos barn och det metabola syndromet hos vuxna. Prof. *Claude Marcus*, Barnens Sjukhus, Huddinge Universitetssjukhus
Behandlingsåtgärder riktade mot följder av fysisk inaktivitet. Utredare *Johan Tranquist*, Folkhälsoinstitutet
Om trafikens biverkningar. Med. dr. *Gösta Alfvén*, Barnens Sjukhus, Huddinge Universitetssjukhus
12.00 – 13.30 **LUNCH**
13.30 – 14.30 **OM TRAFIK, MILJÖ OCH EKONOMI**

15.00 – 15.50 **OM TRAFIK, MILJÖ OCH TEKNIK**
16.00 – 17.00 **POLITIKERDEBATT**
17.30 – 20.00 **SUPÉ OCH UNDERHÅLLNING**

Preliminärt är vi inriktade på underhållning med storbandsjazzband eller annan musikunderhållning samt en ekologisk och sponsrad buffé.

Anmälan görs genom insättning av nedan angiven summa till Svenska Läkare för Miljön, SLFM. Postgiro 14 43 65 – 4. Skriv **Trafik, Miljö och Hälsa** på talongen. Önskas faktura e-posta till vår kassör: ylva.skanner@webaid.se

Kostnad för medlem i SLFM och övriga av Det Naturliga Stegets nätverk: 375 kr/person. Studenter: 275 kr/person. Övriga, icke medlemmar: 575 kr/person. Medlemskap i SLFM 200 kr (med. student 100 kr) sätts in på postgiro 14 43 65 – 4.

Anmäl intresse för supén med underhållning i förväg. Ange detta intresse på pg-talongen. Matkostnad max. 50–100 kr, beroende av vår förmåga att få sponsring. Vin/öl betalas på plats.

Frågor kring seminariet kan ställas till:
gosta.alfven@slmk.org

(forts från sid 12)

genom att installera en VVER 1000-reaktor som ersättning för den förstörda Siemens-reaktorn. Detta krävde ombyggnad av den reaktorinneslutande byggnaden, eftersom ryska ånggeneratorer var för stora för att få plats i den tyska byggnaden.

Överenskommelsen med Ryssland inkluderade både leverans av reaktorbränsle och att transportera bort avfall. Trots detta meddelade Irans president Mohammad Khatami den 9 februari att Iran har startat uranbrytning nära staden Yazd och enligt planerna själv kommer att kunna sköta hela uranbränslecykeln. Khatami nämnde en "yellow-cake* production facility", en anläggning för urananrikning samt en fabrik för tillverkning av kärnbränsle.

* yellow-cake, en svåröslig fällning av ammoniumuranat, är ett mellansteg i tillverkningen av uranbränsle.

I Saghand nära Yazd kommer man att producera uran till priser som är 3–5 gånger högre än världsmarknadpriset. Att bryta uran till så höga kostnader inger misstankar om att Iran vill tillverka uran för kärnvapen, särskilt med tanke på att Ryssland redan har givit garantier om att leverera kärnbränsle till Iran.

Det mest bekymmersamma är anläggningarna för anrikning av uran, eftersom dessa skulle kunna användas för ett uranbaserat atombombsprogram. När IAEA:s generaldirektör Mohamed ElBaradei besökte Iran 21–22 februari, ingick därför även ett besök på anrikningsanläggningen i Natanz.

Anrikningsanläggning snart i drift

I anläggningen i Natanz finns ca 200 centrifuger, allt enligt tjänstemän som följde ElBaradei på hans besök. Iraniska tjänstemän har sedan berättat att

man räknar med att anläggningen ska vara drift om några veckor. Även om anläggningens konstruktion inte strider mot Irans säkerhetsöverenskommelse så förväntas Iran meddela IAEA innan man börjar anrika uran. Det betyder om Iran redan har börjat med anrikning så har man brutit säkerhetsöverenskommelsen. Att bevisa något sådant kommer dock att bli svårt

Denna anläggning sätter större press på Ryssland att sluta med att stödja reaktorn i Bushehr, detta av två skäl: För det första utgör den ett tecken på kärnvapenspridning; för det andra kan den utgöra ett hot mot Rysslands planer på export av kärnbränsle till Iran genom att Iran får ett inhemskt alternativ.

Ur "Nuclear Monitor" mars 2003.
Översättning Jan Larsson

INTERNATIONELL UTBLICK

Red Inge Axelsson
Frösön (inge_axelsson@yahoo.se)

Kanadensiska läkare och Irakkriget

“As we write, the war in Iraq has moved into its third week.” – “These are days of desperate semantics: ‘liberation’ versus ‘aggression’; ‘pre-emptive’ versus ‘unprovoked’; ‘democracy’ versus ‘imperialism.’” — “Despite the ‘surgical precision’ of modern weapons and the coalition’s plans to deliver humanitarian aid, the war will exact its price in the ancient currency of death, mutilation, shortages of food and water, communicable disease and displacement.”

Ledaren i det kanadensiska läkarförbundets tidskrift fortsätter med att jämföra kostnaderna för krig och fredligt bistånd:

Bistånd från alla givarländer till de
minst utvecklade länderna: 6 miljarder US\$/år
(därav USA och Storbr. 2 resp. 1,4 miljarder US\$ år 2002)

FNs program mot AIDS, tuberkulos och malaria: 10 miljarder US\$/år

President Bushs äskade extra anslag för Irakkriget: 75 miljarder US\$

Ledaren slutar med läkarnas roll i utrikespolitiken: “But it is not our business to counsel the government in foreign policy. We will stick to our script by urging our colleagues and professional associates to speak out about the human costs of war and to remind our leaders that, in the longest human horizon, the most effective pre-emptive strikes against global insecurity will take aim at disparities in access to natural resources, economic opportunity, education and health.”

Canadian Medical Association Journal (CMAJ), April 29, 2003

USA konstruerar ”bunker-buster”?

Ett utskott i amerikanska senaten stödjer en proposition (*bill*) som innebär slutet för ett 10-årigt moratorium för kärnvapenforskning, uppgradering av platsen för kärnvapenprov i Nevada och en möjlighet att utveckla ”små” kärnvapen.

Provsprängningsplatsen i Nevada har inte använts på 11 år men föreslås nu kunna ställas i ordning relativt snabbt. Propositionen innehåller också anslag till att utveckla en ”bunker-buster bomb”, dvs. en vätebomb med förmåga att tränga djupt ned i jorden och förstöra underjordiska kommandocentraler. Till de som protesterar mot Bush-administrationens planer hör

borgmästaren i Hiroshima och representanter för FN:s nedrustningsarbete.

Los Angeles Times, 11 maj 2003

Massförstörelsevapen

Kärnvapen kan döda miljontals människor, jämna städer med marken och göra stora områden obeboeliga för lång tid. De är alltså massförstörelsevapen (*weapons of mass destruction, WMD*). Biologiska och kemiska vapen kan döda hundratals människor men knappast miljoner, förstör inte byggnader etc., kan ofta mötas med vacciner, antibiotika eller motgifter och är svårstyrda (kan drabba egna trupper). De är terroristvapen, men inte massförstörelsevapen. Fel nomenklatur används i samband med

Irakkriget, hävdar två forskare vid *Massachusetts Institute of Technology*.

*Philip Morrison and Kosta Tsipis,
Bulletin of the Atomic Scientists,
May/June 2003, sida 77.*

The Science of War

”*The Science of War: Nuclear War*” är en samling artiklar från tidigare årgångar av *Scientific American*. Antologin kan köpas on line för US\$ 5.00.

www.sciam.com

Kanada är enda NATO-landet mot kärnvapen

Ryssland och USA har fortfarande 4 000 kärnvapen med samma sprängkraft som 80 000 Hiroshimabomber. Därför röstade Kanada för en FN-resolution om en värld fri från kärnvapen. USA, Storbritannien och Frankrike röstade emot; övriga NATO-länder lade ned sina röster.

CMAJ, January 21, 2003

Nordkorea

Världen har sju officiella kärnvapenländer – USA, Ryssland, Storbritannien, Frankrike, Kina, Indien och Pakistan – och ett inofficiellt – Israel. Nu har Nordkorea kört ut Förenta Nationernas vapeninspektörer, åter öppnat anläggningen för uppgradering av plutonium och startat anrikning av uran och dragit sig ur icke-spridningsavtalet. År 1998 provocerade Nordkorea Japan genom att skicka en ballistisk missil i en båge över Japan. Kina, Japan och Sydkorea ser med oro på Nordkoreas upprustning.

Bush-administrationen i USA bör föra samtal direkt med Nordkorea och samarbeta med Kina, Sydkorea och Japan.

*Ronald S. McCoy
President, IPPNW*

24 mars 2003

www.ippnw.org

Danmark

Vår danska systerorganisation har på sin hemsida lagt ut dokument om studentorganisationernas internationella samarbete mot kärnvapen. Imponerande!

www.dlmk.dk/nyheder.asp

DLMKs BESTYRELSE

Formand:
Povl Revsbech
Langdalsvej 40 , 8220 Brabrand
Tlf. 86 26 47 17
E-mail: revsbech@dadlnet.dk

International councillor:
Anton Aggernæs
Gyvelholm 50 , 2830 Virum
Tlf. 38 34 35 07
E-mail: aggernaes.a@dadlnet.dk

Deputy councillor:
Jacob Obbekjær
Lundedammen 42 , 2605 Brøndby
Tlf. 36 75 13 10
E-mail: obbekjar@dadlnet.dk

Deputy councillor, redaktør:
Klaus Arnung
Kæmpehøvej 3 , 2950 Vedbæk
Tlf. 45 66 11 81
E-mail: k.arnung@dadlnet.dk

Kasserer:
Niels Dahm
Hovedvej 14 , Avernakø ,
5600 Fåborg
Tlf. 62 61 83 61 fax 62 61 73 05
E-mail: n.dahm@privat.dk

Studenterrepræsentant:
Cæcilie Buhmann
Tagensvej 15 , 2200 København N
Tlf. 35 37 02 02 – 202
Mobil-tlf. 26 18 95 06
E-mail:
cbuhmann2002@yahoo.com

DLMKs sekretariat:

c/o Povl Revsbech
Tlf. 86 26 47 17
E-mail: revsbech@dadlnet.dk

Medlemskab opnås ved indbetaling
af årskontingent på Giro 8 03 91 00
300 Dkr for læger og pensionister
100 Dkr for studenter
200 Dkr for støttemedlemmer

DLMKs hjemmeside: www.dlmk.dk

SLMKs STYRELSE 2002 – 2003

Ordförande: **Gunnar Westberg**, Solbänksgränd 9,
413 19 Göteborg, tel 031-82 63 92 (b),
tel 031-342 25 16 (a),
e-post: gunnar.westberg@slmk.org

Vice ordf: **Frida Sundberg**, Södra Strandvägen 1A,
832 43 Frösön, tel 063-12 74 20,
e-post: frida.sundberg@slmk.org

Skr: **Meit Krakau**, Danarövägen 19,
182 56 Danderyd, tel 08-753 13 50,
fax 08-755 78 55,
e-post: meit.krakau@slmk.org

Medl-ansvarig: **Kent Nordqvist**, Åsbyvägen 7,
tel 019-23 44 64,
e-post: kent.nordqvist@slmk.org

Övriga

Ordinarie

Gösta Alfvén, Svartensgatan 20, 116 20 Stockholm,
tel 08-643 47 02 + fax efter telefonanmälan
e-post: gosta.alfven@slmk.org

Mats Hogmark (fd Sundberg), Krongatan 2A, läg 21-22,
752 38 Uppsala, tel 018-55 14 18, mobil tel 0709-515 272,
e-post: mats.hogmark@slmk.org

Jan Larsson (Infobladsansvarig),
Linnégatan 2G, 753 32 Uppsala, tel 018-14 62 12,
e-post: jan.larsson@slmk.org

Hans Levander, Vårdkasvägen 11, 756 55 Uppsala,
tel 018-32 43 47, fax 018-32 00 84,
e-post: hans.levander@slmk.org

Bengt Lindell (IT/kommunikationsansvarig),
Bättre Tiders Gränd 18, 393 59 Kalmar,
tel + fax 0480-201 84, mobil tel 070-647 23 47
e-post: bengt.lindell@slmk.org

Monika Palmgren, Slottsvägen 6, 169 69 Solna,
tel arb 08-578 354 28, e-post: monika.palmgren@slmk.org

Anneli Schmauch, Språkgränd 1, 907 33 Umeå,
tel 090-19 91 48, fax 090-785 17 17 (a),
e-post: anneli.schmauch@slmk.org

Anna Sjögren, Margaretavägen 3L:223, 222 40 Lund,
tel 046-39 31 58, e-post: anna.sjogren@slmk.org

Karin Stenstedt, Alviksvägen 17, 161 36 Bromma,
tel 08-25 56 38, e-post: karin.stenstedt@slmk.org

Martin Tondel, Lekparksvägen 2, 582 75 Linköping,
tel 013-39 64 74, e-post: martin.tondel@slmk.org

Dag Ursing, Sandgatan 10, 223 50 Lund, tel 046-38 96 83,
e-post: dag.ursing@slmk.org

Leonore Wide, Ljuskärsvägen 35, 133 31 Saltsjöbaden,
tel 08-717 65 17, e-post: leonore.wide@slmk.org

Richard Fristedt, Råbyvägen 15D Lg 21, 224 57 Lund,
tel 046-39 60 36, e-post: richard.fristedt@slmk.org
(stud repr)

Suppleanter

Björn Hallström, Griffelvägen 16, 245 64 Hjärup
e-post: bjorn.hallstrom@slmk.org

Anna Hellman, Frodegatan 5 A, 1 tr, 753 27 Uppsala,
tel 018-14 25 35, e-post: anna.hellman@slmk.org

Kent Nordqvist, Åsbyvägen 7, 703 75 Örebro,
tel 019-23 44 64, e-post: kent.nordqvist@slmk.org

Annika Rydberg, Fredrikshögsgatan 1, 903 36 Umeå,
Tel 090-77 64 99, e-post: annika.rydberg@slmk.org

Urban Waldenström, Rostvändaregatan 4,
791 72 Falun, tel 023-294 41, mobil tel 070-331 91 05

Christina Vigre Lundius, Håkantorpsmölla,
284 91 Perstorp, tel 0435-347 31, fax 0435-353 27,
e-post: christina.vigre.lundius@slmk.org

John Henriksson, Hertig Karlsg. 11A, 582 21 Linköping,
tel 013-12 92 60, mobil tel: 0733-42 31 10 (stud repr)
e-post: john.henriksson@slmk.org

Revision

Auktoriserad Revisor

Jan Anders Nilsson, Öhrlings PricewaterhouseCoopers,
Box 1215, 251 12 Helsingborg, tel 042-37 72 00,
e-post: jan-anders.nilsson@se.pwcglobal.com

Auktoriserad Revisor, suppleant

Jonas Grahn, Öhrlings PricewaterhouseCoopers,
Torsgatan 21, 113 97 Stockholm, tel 08-555 330 00,
e-post: jonas.grahn@se.pwcglobal.com

Föreningsrevisor

Bengt Larsson, Storgatan 70, 824 00 Hudiksvall,
tel 0650-164 12, e-post: bengt.larsson@slmk.org

Föreningsrevisor Suppleanter

Ylva Stjernholm, Tomtebogatan 10 2tr, 113 39 Stockholm,
tel 08-31 63 81

Kristina Olofsson, Varvsgatan 36, 824 00 Hudiksvall,
tel 0650-102 56, e-post: kristina.olofsson@slmk.org

Kassör/Kanslichef:

Klas Lundius, Håkantorpsmölla, 284 91 Perstorp,
tel 0435-351 58, fax 0435-353 27, mobil tel 070-520 83 58
e-post: klas.lundius.@slmk.org

Pressansvarig:

Lars G Lindskog, Magasinsgatan 8, 712 60 Grythyttan,
tel 0591-144 90, fax 0591-144 96
e-post: lars.g.lindskog@slmk.org

Valberedning:

Sammanställande:

Vendela Englund-Burnett, Mimergatan 13,
654 60 Karlstad, tel + fax 054-21 29 42,
e-post: vendela@slmk.org

Eva Olivecrona, Tegnérsgatan 7, 111 40 Stockholm,
tel 08-411 12 49, e-post: eva.olivecrona@slmk.org

Sara Smedegård, Djäknegatan 23, 754 23 Uppsala,
tel 018-51 34 54, e-post: sara.smedegard@slmk.org
(stud. repr.)

Avsändare:
SLMK, c/o Lundius
Håkantorpsmälla
284 91 PERSTORP
Sweden

**Begränsad
eftersändning**

Vid definitiv eftersändning
återsänds försändelsen med
nya adressen på baksidan

Kärnvapenkunskap

Kurs på Åland

Vill du veta mer om kärnvapen? Har du inte riktigt kläm på det där med kärnvapens medicinska effekter? Skulle du kunna tänka dig att efter en helgs gedigen kurs i kärnvapenkunskap bidra till kunskapsspridningen kring kärnvapens effekter? Då är detta något för dig:

SLMK ordnar tillsammans med sin finska systerorganisation en kurs i kärnvapenkunskap **på Åland den 19-21 september 2003**. Inbjudna är i första hand läkare och medicinstudenter från Finland, Ryssland, Estland, Lettland, Litauen, Norge, Danmark och Sverige. I mån av plats kan även andra yrkeskategorier välkomnas till kursen.

Läs om programmet på SLMKs hemsida www.slmk.org.

Anmälan senast 15 juli till

SLMKs kansli,
Klas Lundius,
Håkantorpsmälla,
284 91 Perstorp
E-post: klas.lundius@slmk.org

VÄLKOMMEN!